

# ABC

## NOWINY CODZIENNE

NASZE ABC

### Grób Marszałka Lyautey'a

(w) Ze stolicy Lotaryngji — Nancy — wyruszył, niezwykle uroczysto witany przez lud i przed stawiciele władz, kondukt żałobny marszałka Lyautey'a. Zatrzyma się on aż w Maroku, w okolicach Rabatu, gdzie ciało będzie złożone w grobie.

Grób wybrał sobie sam, jeszcze za życia, marszałek Lyautey. Grób jest zbudowany w postaci skromnej kamiennej pustelni, jakich wiele spotkać można na marokańskim wybrzeżu oceanu. Zgodnie z wolą zmarłego, różni się on od pustelni marabutów tem tylko, że na drzwiach tego skromnego mauzoleum widnieje wielki krzyż.

Grób ten symbolizuje najlepiej cały stosunek marszałka Lyautey'a do życia, do Francji i do Maroka. Lyautey nie był zwykłym gubernatorem kolonialnym. Pozostawił po sobie wśród ludności marokańskiej wspomnienie, którego nie miał żaden inny europejski dyktator. Czemu to nie pisać? Marszałek Lyautey nie tylko budował drogi i wprowadzał porządek, ale przedstawicielem wyższych wartości moralnych. Ilustruje to doskonale następujący fakt:

Gdy marszałek Lyautey obejmował stanowisko rezydenta francuskiego w Maroku, miało to być połączone z uroczystościami religijnymi. Zaproponowano mu, aby najpierw przybył do meczetu, a następnie dopiero udał się do kościoła. Lyautey oświadczył wówczas:

— Mahometanie wiedzą, że jestem katolikiem. Gdybym najpierw udał się do ich świątyni, miałby prawo stracić dla mnie szacunek.

Lyautey nie traktował Maroka, jak terytorium eksploatowanego. Przywłażał się do tego kraju, jak do swoich stron rodzinnych, traktując go, jako część swej wielkiej ojczyzny. Dlatego kazał się pochować na ziemi marokańskiej. Wiara w wyższość wyznawanych przez siebie prawd moralnych i wiara w wyższość wartości cywilizacyjnych własnego narodu pozwalała mu spełnić wielką misję i jednocześnie z prawdziwą miłością odnosić się do miejscowej ludności.

Dziś, kiedy sprawa Abisynji wywołuje w nas pytanie o miejsce i wagę kwestji kolonizacji, kiedy argumenty natury etycznej za i przeciw kolonizacji odgrywają rolę pierwszorzędą, szczególnie wagi nabiera postać francuskiego marszałka. Jest on symbolem czło wieka, który ma prawo kolonizować. Prawo to dawał mu jego stosunek do kolonizowanych. Traktował ich, jak ludzi sobie równych, a siebie, jako niosącego światło jedynej prawdy i działającego z miłości do własnego narodu i jego wartości kulturalnych, a nie z chęci jedynie powiększenia potęgi materialnej państwa.

### Hr. Vinci w Dżibuti

DŻIBUTI, 29.10. (PAT.). Po seł włoski w Abisynji hr. Vinci przybył do Dżibuti w towarzysztwie attache wojskowego Calderini oraz konsula włoskiego w Magalo.

## Atak lotniczy Włochów na pozycje rasa Sejuma

RZYM, 29.10. Eskadry lotnicze włoskie zbombardowały Gabre Darre, posterunek abisyński, oddległy 920 klm. na północ od Gorahai. Druga eskadra samolotów obrzuciła bombami Magulo nad rzeką Uebi Gestro, dopływem rzeki Dzuba.

W kołach wojskowych rzym:

skich przypuszczają, iż wojska gen. Maradigna dokonają manewru, mającego na celu opanowanie terenu, sąsiadującego z rzeką Takazze, gdzie są skoncentrowane wojska rasa Sejuma. Wobec wysokiego poziomu rzeki, wojskom włoskim nie groziłby na tym odcinku atak fiński.

## Sytuacja na teatrze wojny

Na froncie północnym, zarówno jak i na froncie południowym coraz więcej oznak świadczy o tem, że wkrótce zacznie się akcja zakończona na większą skalę. Rekonesans dokonane przez włoskich askarysów w kierunku drogi do Makalle, wskazują kierunek prawdopodobnego uderzenia Włochów.

Pozatem wojska włoskie starają się opanować wszystkie drogi, łączące Adigrat z okolicznymi wioskami, które jeszcze są zajęte przez Abisyńczyków. Drogi te są naprawiane, by pozwolić na przesunięcie artylerji.

Na froncie północnym, według wiadomości ze źródeł angielskich, Włosi nie spotykają żadnego oporu. Wojska włoskie w prowincji Tigre posuwają się powoli na szeroki front. Włosi dostali się obecnie na tereny bardziej żyzne, obfitujące w wodę, co ułatwi ich zadania aprowizacyjne. Nie ulega wątpliwości, iż rasa Sejum, postępując zgodnie z rozkazami, będzie ustępował w dalszym ciągu i prawdopodobnie bez bitwy odda Makalle, która została już w znacznej części ewakuowana.

Przypuszczają, iż ołbrzymie siły, jakie Abisyńczycy w dalszym ciągu gromadzą w okolicy Dessie, zostaną pchnięte ku północy dopiero po przybyciu cesarza, który oczekiwany jest w Dessie w początkach listopada.

Kurjerzy abisyńscy, którzy przybyli do Addis Abeby ze sztabu rasa Sejuma w prowincji Tigre, opowiadali, że na południe od Addis rekonesans włoski, liczący kilkuset żołnierzy, spostrzegł oddział pod wodzą Dedzasmacza Kingfa. Włosi nagle znaleźli się w ogniu poważnych sił abisyńskich, ukrytych na zboczach górskich po obu stronach doliny. Straty zarówno wojsk abisyńskich, jak i włoskich, były bardzo znaczne. W końcu jednak Włosi musieli cofnąć się.

W górzystych miejscowościach Tigre toczą się bezustannie drobne utarczki, w szczególności w wąskich dolinach i przesmykach górskich.

Na froncie południowym, według informacji ze źródeł francuskich i niemieckich, rozpoczęły

wczoraj marsz Włochów naprzód nie daje narazie większych wyników. Abisyńczycy wyraźnie unikają starć. W dolinie rzeki Barai posuwają się ostrożnie naprzód czołgi włoskie. Samoloty włoskie zbombardowały Gabredarre na północ od Gorraheh.

Na froncie somalijskim patroli dubatów zmusili do ucieczki grupy wojsk abisyńskich pomiędzy Scillave i Gorraheh. Nawet na tym froncie wielu wodzów poszczególnych szczepów zgłasza swą uległość dla Włochów. Zabrano Abisyńczykom 732 karabiny. Samoloty na obu frontach dokonywały zwykłych wywiadów.

### Ofensywa abisyńska w listopadzie?

ADDIS-ABEBA, 29.10. (PAT.). Wobec udania się na front ministra wojny rasa Mulugeta, który objął jednocześnie gubernatorstwo prowincji Godzam, tekę ministra wojny objął ma z powrotem ras Birru.

Ras Guetaszu gubernator prowincji Kaffa i Maggi b. poseł a-

bisynski w Paryżu przybył w tych dniach do stolicy na czele 40.000 ludzi. W najbliższy poniedziałek udaje się on na czele swoich wojsk do Dessie, a stamtąd w kierunku Mussa - Ali, gdzie ma połączyć się z innymi wojskami abisyńskimi. W kołach abisyńskich mówią, że armia ta ma zaatakować oddziały włoskie, które w pierwszych dniach października wtargnęły na tym odcinku do Abisynji.

Ras Guetaszu w rozmowie z

## Rozwiązanie B. P.

### Plk. Sławek rzeka się „wodzostwa”

Wczoraj o g. 10 rano odbyło się w mieszkaniu plk. Sławka przy ul. Szopena posiedzenie prezesów i sekretarzy wojewódzkich BB, w którym wzięli udział również członkowie przydzium Bloku. Posiedzenie otworzył sekretarz generalny BB pos. Brzęk-Osiński, poczem plk. Sławek odczytał list do b. posłów, senatorów i działaczy BB. W liście tym plk. Sławek wypowiedział zdanie, że dalsze utrzymywanie „nadbudówek politycznych w postaci rad powiatowych i sekretarzy BBWR mogłoby być stwarzaniem zbędnych organów pośredniczących pomiędzy posłem a społeczeństwem”, wobec czego uważa rolę Bloku za skończoną.

W odpowiedzi zabrał głos prezydent Krakowa plk. Kaplicki, który oświadczył, że pomimo rozwią-

zania BB „plk. Sławek będzie dla niego autorytetem jako pozosta- wiony przez Komendanta do kierowania pracami nad ustrojem państwa i ustaleniem form jego organizacji i że do niego zwracać się będzie zawsze jako do wodza”.

Stwierdzenie to, jako donosi agencja „Iskra”, „zebrani podchwycili gorącymi okrzykami na cześć plk. Sławka”.

Plk. Sławek przerwał te owacje oświadczeniem — znów zacytując słowa komunikatu „Iskry” — „że do tytułu wodza nie pretenduje, że reszta nie byłoby to zgodne z istotą naszego nowego ustroju, w którym właściwe zadania zostały włożone na przewidziane w Konstytucji organy państwa. Radą na tomiast jest gotów zawsze każdemu służyć”.

Jakie formy organizacyjne przy bierze obecnie obóz sanacyjny — pokaże przyszłość. Wydaje się jednak, że grupy regionalne, propagowane przez plk. Sławka nie zadowolą politycznych aspiracji posłów, ani działaczy sanacyjnych i że zaczyna powstawać również grupy o innym charakterze.

### Masowe licytacje w Małopolsce Wschodniej

W ciągu m. listopada odbędzie się na terenie Małopolski Wschodniej Serja licytacji obiektów nieruchomości za długi Towarzystwa Kredytowego.

We Lwowie sprzedanych ma być z młotka 30 domów, przy czem rzecz ciekawa, że wśród wystawionych na licytację nieruchomości, znalazł się ukraiński „Narodni Dom”.

### Obrady jury nagród m. Warszawy odbędą się we wcześniejszym terminie

Jak się dowiadujemy, obrady jury czterech dorocznych nagród m. Warszawy będą przyspieszone. Wyznaczone pierwotnie na dzień 7 listopada, odbędą się w terminie wcześniejszym, tak, że w dn. 7 przyszł. miesiąca wszyscy czterej laureaci nagród literackiej, plastycznej, muzycznej i naukowej powinni już być wybrani.

Liczba tegorocznych polskich nagród artystycznych zwiększa się o przywróconą nagrodę m. Wilna. Aczkolwiek ustanowiona przed kilku laty, nie była ona przyznawana, ponieważ magistrat odroczył bezterminowo jej nadawanie, mo-

gent kwartalny na miesięczny...

Dawniej abonent mógł w jednym miesiącu mieć 300 rozmów i jeśli przez cały kwartał nie przekroczył 660 — nie nie nadpłacił. Obecnie niech tylko przekroczy kontyngent w jednym miesiącu — musi płacić i nic mu oszczędność w rozmowach w ciągu 2 następnych miesięcy nie pomoże. Każdy rozumie, że w rozmowach sąsiadujące ze sobą miesiące nie są równe i... odczuwają to dzisiaj wszyscy na własnej skórze.

Przypuśćmy jednak, że każdy abonent prowadzi jednakową ilość rozmów w każdym miesiącu — przekonamy się, że na nowej taryfie — traci.

Jeśli nie przekroczył kontyngentu, to według dawnej taryfy 22-złotowej miał prawo do 220 rozmów a według nowej tylko do 204. Strata w tym wypadku wynosi 16 rozmów miesięcznie.

Jeśli abonent miesięcznie odbywa 300 rozmów to dawniej płacił za 70 (odliczano mu 10 proc. a więc 30 rozmów a pozatem miał prawo do 200). Ponieważ obliczano rozmowę nadkontyngentową po 8 groszy, zatem dopłacił za rozmowy nadkontyngentowe 5 zł. 60 gr. Obecnie odlicza mu się tylko 2 proc. „rabatu” a więc 6 rozmów, pozostaje zatem 294 rozmowy. Ponieważ w abonamencie ma prawo do 200, a zatem płacić musi za 94 rozmowy po 7 groszy czyli za nadkontyngent zapłaci 6 zł. 58 groszy. Jak widzimy więc przy 300 rozmowach taryfa 22-złotowa jest droższa o 98 groszy.

Jeśli abonent co miesiąc prowadzi 400 rozmów, to dawniej odliczano mu 40 (10 proc.), a ponieważ miał prawo do 200 płacił za 160 po 8 groszy, czyli razem 12 zł. 80 groszy. Obecnie odlicza mu się 8 rozmów (2 proc.) czyli poza 200 rozmowami, musi jeszcze zapłacić za 192 rozmowy po 7 groszy, czyli 13 zł. 44 grosze. Jak wynika z tego obecny abonament 22-złotowy jest droższy od dawnego abonamentu 22-złotowego przy tej samej ilości 400 rozmów o 64 grosze.

Jak widzimy przy nieprzekraczaniu kontyngentu abonent w taryfie B traci 16 rozmów miesięcznie, przy 300 rozmowach traci 98 groszy, przy 400 — 64 grosze. Ktoś powie — dobrze, ale to są różnice niewielkie. Zgoda, ale przecież w obecnym kryzysie powinniśmy się spodziewać tylko obniżek opłat a nie podwyżek. A pozatem nie zapomnijmy, że braliśmy pod uwagę obniżenia miesięczne. Jeślibyśmy brali kwartalne, cyfry te mogłyby wyglądać zupełnie inaczej.

Pozatem zwróćmy uwagę, że przed zmianą taryf założenie telefonu ściennego kosztowało 65 złotych, po osiawionych zaś „zniżkach” kosztuje 75 złotych. Założenie aparatu biurkowego kosztowało 77 złotych a obecnie kosztuje 80 zł.

Jak widzimy telefon dla ludzi pracy zdrożał. Zdrożały też koszty jego założenia. I to w okresie najcięższego kryzysu. Zajmmy się jeszcze bliżej „rabatami”, aby stwierdzić, że zmniejszenie ich było zupełnie nieuzasadnione.

## Gen. Zarzycki ustąpił z prezesury w PAST

Jak się dowiadujemy prezes Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej, gen. Ferdynand Zarzycki ustąpił ze swego stanowiska.

Jak się dowiadujemy — Ministerstwo Pocht i Telegrafów wy-

suwa na stanowisko prezesa PAST-y plk. Tadeusza Argasińskiego, dyrektora warszawskiego okręgu poczt oraz prezesa Przysposobienia Wojskowego na okręg warszawski.

## Niebezpieczeństwo powodzi powoli mija

KRAKÓW, 30.10. (PAT.). — Dziś na terenie całego województwa krakowskiego padają przelotne deszcze przy częściowym odchmurzeniu. W górach zaznaczyły się znaczne opady śnieżne i

mróz. Wszystkie rzeki górskie, które spowodowały ostatnimi dniami deszczów, opadają.

Niebezpieczeństwo powodzi mija.

## „Błyskawiczne” samoloty z Warszawy do Krakowa

Z dniem jutrzejszym 1 listopada da nastąpią zmiany w komunika-

cji lotniczej. Zawieszone będą loty na linii Warszawa — Wilno na okres zimowy do dnia 15 lutego 1937 r. W przewidywaniu zwiększonej frekwencji na linii Warszawa — Kraków, uruchomione będą sprowadzone niedawno ze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej samoloty błyskawiczne typu Douglas.

Podróż do Krakowa drogą powietrzną trwać będzie tylko jedną godzinę, a nie jak dotąd 1 g. 30 min.

ATENY, 30.10. (PAT.). — B. min. i przywódca opozycji obecne go reżimu Papanastasiu zostanie wydalony z granic kraju.

## Król Jerzy wraca

### Przywódcy opozycji idą na wygnanie

LONDYN, 20.10. (PAT.). — Król grecki Jerzy ma opuścić Londyn za 10 dni celem powrotu na tron, jeśli niedzielny plebiscyt wypowie się za restauracją monarchji. Wiadomość tę otrzymano dziś z rana z najbliższego otoczenia monarchy

Król Jerzy przyjedzie na pokładzie krążownika „Kelli”, który będzie eskortowany przez kilka kontrtorpedowców.



# Sejm uchwalił pełnomocnictwa w brzmieniu proponowanym przez rząd

KARTELE

Na popołudniowym posiedzeniu słuchano z zainteresowaniem przemówienia reprezentanta wielkiego przemysłu p. Andrzeja Wierzbickiego. Wypowiedział się on za poparciem polityki gospodarczej rządu i wystąpił w obronie karteli.

PRZEMÓWIENIE MIN.  
KWIATKOWSKIEGO

W toku dyskusji zabrał głos Minister Skarbu p. Kwiatkowski. Stwierdzając, że mimo przemówień przedstawicieli rządu i obywateli debata w komisji, istnieje jeszcze pewne momenty niedostatecznie wyjaśnione, jak się to okazuje z przemówień posłów.

Deficyt skarbu państwa budżetowo i kasowo jest bardzo znaczny, a niezahamowany niewzrost, mogłoby się szybko zwiększać. Dochody 70 proc. obywateli państwa spadły więcej, niż o połowę. Na tę sytuację nie wolno zamykać oczu. Trwałe i nieoponowane wawczasu deficyty — to droga do nieuchronnego bankructwa. Przy takim rozumieniu sprawy nie ma tak ciężkich ofiar, które nie opłaciłyby się nawet poszkodowanym, o ile drogą tych ofiar uda się zrównoważyć budżet.

Przed rokiem 1926 w Sejmie zagadnienie stabilizacji waluty i równowagi budżetu opatrywano nazwą programu. Rząd obecny tego postulatu nie nazywa programem, lecz obowiązkiem, gdyż tu zaczyna się możliwość stwarzania programu, który dotyczyć musi nie deficytu, ale odbudowy i rozwoju gospodarki narodowej. Dziś polowiczność przyniosła by same szkody i uniemożliwiła realizację jakiegokolwiek postulatu pozytywnego. Nikt nie może zaprzeczyć, że rząd uderza w wyższe zarobki i pobory dość silnie. Gdybyśmy jednak uchwalili całkowite odebranie poborów najwyższym funkcjonariuszom państwowym i najwyższym opodatkowanym obywatelom, nie pokrylibyśmy nawet kilkunastu procent istniejącego deficytu. Obniżka ma dużą rolę w całym planie finansowym umożliwiającego równowagę budżetu.

Pan minister wyraża wiarę, że po pewnym czasie, uzależnionym nie tylko od najlepszej woli rządu, ale również od pomocy społeczeństwa, zwiększy wpływ i zmniejszy wydatki. Wówczas — mówi — poddamy rewizji obecne ciężkie zarządzenia, uregulujemy nieco w górę pobory niższych funkcjonariuszów państwowych i prywatnych i dlatego w dekretach ustalimy maksymalny termin dla restrukturyzacji zarządzeń na dwa lata.

Walki o przyszłość gospodarczą państwa nikt nigdy nie wygrał w jednym wstępnym boju. Nie można się więc domagać i od nas, byśmy ją wygrali natychmiast i to prawie bez armii i bez rezerw. Narzędziem w tej walce stają się pełnomocnictwa, o które zwróciliśmy się do izb ustawodawczych. Wszystkie ściśnięcie w treści lub w terminie osłabiają tę broń i dla tego proszę Wysoką Izbę o przyjęcie przedłożenia rządowego bez zmian.

Przeciwko pełnomocnictwom wypowiedział się tylko jeden poseł z Małopolski Wschodniej p. Zaklika. Zauważył on, że rząd stoi wobec Sejmu chętnego do pracy, a uchwalenie ustaw przez Sejm nie wymagałoby wiele czasu. Jedno z dwojga: albo Sejm jest zupełnie zbyteczny, albo w sprawach tak ważnych trzeba go powołać do współpracy.

W zakończeniu dyskusji zabrał raz jeszcze głos ref. v-marsz. Miedziński, który polemizował z p. Zakliką i wypowiedział się przeciw poprawce zgłoszonej przez mniejszość, a wyjmującej z pełnomocnictw sprawę obniżki uposażeń niższych funkcjonariuszów.

REPLIKA

WICEMARSZ. MIEDZIŃSKIEGO

W zakończeniu wicem. Miedziński poruszając momenty polityczne, nawiązuje do ech, jakie debata sejmowa wywołała w niektórych pismach:

Echo tej debaty było dość oryginalne. Była przeprowadzona jakaś nowa „weryfikacja”. Udziału nominacji pułkownikowskich i delegacji. Dawano do zrozumienia, że dzieją się jakieś machiawelstwa i dziwne przemiany wewnętrzne w obozie, który ma za sobą dużą drogę w Polsce. Nie wiem dlaczego odebrano pułkownikom

kostwo premierowi Kościłkowskemu, który nie przestał być pułkownikiem, tak samo jak znowu poseł Stępczyński, który się z nim stał na komisji, nie został jednak przez to pułkownikiem. Nie radzę nikomu polegać na tego rodzaju nadziejach. Między pułkownikami zawsze była ta moda, że jeden do drugiego mówił ostro. Ale gdy trzeba było wysiłku dla sprawy, którą było dobro Rzeczypospolitej, to zawsze znaleźliśmy się razem i potrafiliśmy osiągnąć nasze cele. Jeżeli chodzi o moment obecny, o sytuację na odcinku finansowo-gospodarczym, to z chwilą, kiedyśmy uznali, że ten odcinek jest za-

grożony, każdy z nas będzie działał koncentrycznie ku poprawie. Oświadczam, że życzymy rządowi powodzenia w jego akcji i stanemy mu zawsze ku pomocy, kiedy zajdzie tego potrzeba.

W głosowaniu całą ustawę uchwalono bez zmian w drugiem i trzecim czytaniu. Poprawkę mniejszości odrzucono. Opowiedziało się za nią 14 posłów. Wstrzymali się od głosowania nad ustawą posłowie: Zaklika, Waszkiewicz, Mróz, Szymański, Gardecki i Krukowski.

Ustawa odesłana będzie dziś do Senatu.

## W przeddzień wprowadzenia sankcji Za parawanem Genewy rokuja trzy mocarstwa

PARYŻ, 30.10. — Agencja Havasa donosi z Rzymu: Konferencja Mussoliniego z amb. W. Brytanii sir Eric Drummondem trwała przeszło godzinę. Konferencja ta przyczyniła się do odprężenia. W półoficjalnych kołach włoskich są zdania, iż na konferencji poruszano tylko tematy ogólne, natomiast ze strony angielskiej nie usiłują zmniejszyć znaczenia wczorajszej narady i, jak się wydaje, wysiłki Rzymu i Londynu, zmierzające do pozytywnych rezultatów, bynajmniej nie osłabły.

LONDYN, 30.10. (PAT). — Ko respondent dyplomatyczny „Daily Telegraph” donosi, że reprezentanci sztabów francuskiej marynarki, armii lądowej oraz sił lotniczych przybywają dzisiaj do Londynu. W ciągu ostatnich kilku dni premier Laval udzielił na piśmie bardziej sprecyzowanego zobowiązania rządowi brytyjskiemu

w sprawie francuskiej kooperacji Wielka Brytania uzyskała teraz całkowite zapewnienie, że nie tylko będzie miała możliwość korzystania z francuskich baz morskich, ale że również francuskie statki przyjdą jej z pomocą w razie za-

atakowania floty brytyjskiej. LONDYN, 30.10. (PAT). Min. Eden wyjechał o godz. 14-ej do Genewy.

PARYŻ, 30.10. (PAT). — Premier Laval prawdopodobnie jutro wyjedzie do Genewy.

## Pierwszy po rozłamie Kongres Stronnictwa Ludowego

Ogólnopolski Kongres Stronnictwa Ludowego zwołany będzie do Warszawy na dzień 7 — 8 grudnia r. b. Będzie to pierwsza konferencja stronnictwa po ostatnim rozłamie, który nastąpił w okre-

sie wyborów do ciał ustawodawczych, na tle ustosunkowania się do akcji wyborczej.

Kongres wybrać ma nowego przewodniczącego na miejsce senatora Malinowskiego, który wystąpił ze stronnictwa.

## Szajka ze Starej Miłosny

przez 5 miesięcy fałszowała monety

W Sądzie Okręgowym zakończył się proces niebezpiecznej

szajki fałszerzy monet, która fabrykowała fałszyfikaty w samotnym domu w Starej Miłosnej. Przywódcą bandy fałszerzy, Stanisław Julian Kulakowski, skazany został na 8 lat więzienia, pomocnik jego, Józef Chmielewski na 7 lat, Henryk Majcherkiewicz na 6 lat, brat jego Wacław na 3 lata więzienia. Bracia Krajewscy, którzy przypadkowo znaleźli monety fałszywe w mieszkaniu, gdzie mieściła się fabryczka, skazani zostali za puszczenie ich w obieg: Władysław na 2 lata, Stefan zaś na półtora roku.

W motywach sądu pokreślono, że fałszyfikatami zalewała rynek przez okres blisko 5 miesięcy. Tylko dziwny zbieg okoliczności doprowadził do zdemaskowania występnej działalności.

## Zima w Zakopanem Całun śnieżny pokrył góry

ZAKOPANE, 29.10. W poniedziałek w późnych godzinach wieczornych zaczął w Zakopanem padać śnieg, który spłynie przez całą noc i dzień dzisiejszy do godzin popołudniowych, pokrył całą dolinę podkarpacką kilkunastocentymetrową warstwą, nadając całemu Zakopanemu i okolicy wygląd zimowy.

W górach warstwa śniegu jest znacznie grubszą, gdyż śnieg zaczął tam padać znacznie wcześniej.

## Zachmurzenie zmienne Chłodno

Wczoraj na wschodzie Polski panowała pogoda pochmurna i deszczowa, a na pozostałych obszarach zachmurzenie już było zmienne, a deszcze przelotne. O godz. 14-ej notowano: 2 stopnie ciepła w Zakopanem, 3 w Wilnie i Grodnie, 4 we Lwowie i Pińsku, 5 w Białymostku, 6 w Gdyni, 7 w Warszawie i Lublinie, 8 w Poznaniu i Cieszynie oraz 9 w Toruniu, Krakowie i Zaleszczykach.

Dziś na Wileńszczyźnie, Polessiu, Wołyniu, w Małopolsce Wschodniej i na Pokuciu — przeważnie pochmurno i deszcze. Temperatury bez zmian. Na pozostałych obszarach — pogoda o zachmurzeniu zmiennym z przelotnymi opadami. Chłodno. Uniały kówne, a na wybrzeżu porywy wiatru z zachodu i północnego zachodu.

## Skargi żydowskie na nastroje antysemityczne w Polsce

Żydowski „Nasz Przegląd” pisze o wzroście nastrojów antysemitycznych w Polsce:

„Centr. Związek Kupeów otrzymuje w ostatnich dniach wiadomości od swych oddziałów na prowincji o wzmagającej się ostatnio hocy antyżydowskiej.

Agitacja ta, nosząca wyraźne cechy podjudzania przeciwko ludności żydowskiej, prowadzona jest szczególnie wśród najgorszych szumowin, które wzywane są do wystąpienia antyżydowskich.

Stwierdzono, że hęcą tą kierują osoby, które stoją blisko kół rozwiązanej przez władze bezpieczeństwa „Nary”.

Szczególnie gwałtowny charakter zbrodnicza ta hęca przybrała w Lublinie i okolicy, w powiecie i mieście Siedce, oraz w Włocławku.

Organizacje kupiectwa żyd. na prowincji apelują przeto do Centrali o podjęcie kroków u władz.”

Ponadto pismo żydowskie donosi z Poznania:

„W Poznaniu miejscowe żywoły „spod wiadomości znaku” zgromadziły się pod cukiernią „Argentyna” i, wznosząc różne okrzyki natyżydowskie, domagały się — usunięcia z grającej w cukierni orkiestry zatrudnionych tam 2 Żydów.

Policja interweniowała, ale organizatorzy hęcy osiągnęli swój cel, gdyż dyrekcja kawiarni — zerwała kontrakt z muzykami Żydami.”

Z innych miejscowości relacje brzmią analogicznie:

„Po Lublinie organizatorzy antyżydowskiej hęcy bojkotowej zabrali się do innych miast prowincjonalnych.

W Płocku zdarzają się wypadki, że chrześcijanom kupującym u Żydów przyczepiane są na plecach kartki z napisem: „Ta świnia kupuje u Żyda”.

## Proces o zaiścia w Starogardzie podczas wywożenia do Berez p. Wyczynskiego

TORUŃ, 30.10. (Tel. wł.). — Przed sądem w Starogardzie odbył się proces działaczy narodowych ze Starogardu, a mianowicie 50-letniego dr. Józefa Bałewskiego, 17-letniej Franciszki Metzówny, 22-letniej Małgorzaty Kamińskiej, 16-letniej Jadwigi Nierzwickiej i 22-letniego Leona Szarmacha. Akt oskarżenia zarzucał podstępnie, że „dnia 13 września b. r. o godz. 22 w Starogardzie na ul. Hallera nie opuścili zbiegowiska publicznego, powstałego z okazji aresztowania Alfonsa Wyczynskiego przez policję, pomimo trzykrotnego, opartego na prawie, wezwania komendanta policji w Starogardzie, Pawła Tuza”.

Komendant powiatowy policji Tuz, oświadcza, że w dniu 13-go września otrzymał od starosty zarządzenie wojewody ostawienia do Berez Kartuskiej Alfonsa Wyczynskiego. Aby przypilnować odtransportowania Wyczynskiego udał się samochodem do szpitala ss. Elżbietanek, w którym przebywał Wyczynski w celu zbadania stanu zdrowia. Momentalnie utworzyło się przed szpitalem zbiegowisko, składające się z przeszło 50 osób. Aby uniknąć prze-

szkodzenia w odtransportowaniu uwięzionego polecił szoferowi wjechać samochodem na podwórze. Równocześnie padły z tłumu okrzyki: „Bandyci, złodzieje, mordery”. Wówczas zwrócił się do tłumu z trzykrotnym wezwaniem rozjeżdżania się, co odniosło tylko częściowy skutek. Wkrótce przybył na miejsce patroł składający się z 2 policjantów, który następnie utrzymywał porządek. Gdy samochód z Wyczynskim ruszył w kierunku dworca, tłum podążył za samochodem, wznosząc okrzyki „niech żyje”. Również na peronie dworca kolejowego manifestację się powtórzyła, gdzie zebrana publiczność wznosiła okrzyki „Wiwat, niech żyje!” Wówczas policja przystąpiła do aresztowania demonstrantów.

Sąd po ukończeniu rozprawy ogłosił wyrok, mocą którego zostali skazani: dr. Józef Bałewski na 6 tygodni aresztu, Franciszka Metzówna, Leon Szarmach, Małgorzata Kamińska po 4 tygodnie aresztu, małoletnia Jadwiga Nierzwicka na upomnienie. Wszystkim skazanym sąd zawiesił wykonanie kary na przeciąg 2 lat.

Od wyroku obrona zgłosiła apelację.

## Walka z bezdomnością

Nowe zasady postępowania władz

Władze administracyjne ustaliły, że w celu skuteczniejszego i rychlejszego zwalczania bezdomności w stolicy, władze administracji ogólnej, Zarząd Miejski i organy P. P. zastosują następujący tryb postępowania.

Niezależnie po stwierdzeniu, że na terenie danego komisariatu P. P. znajduje się bezdomny, komisariat P. P. w nieprzekraczalnym dwudniowym terminie zobowiązany jest zawiadomić o tym właściwe starostwo. Kierując jednocześnie bezdomnego w celu zgłoszenia się w starostwie. Starostwo kierować będzie bezdomnego do X ośrodka zdrowia wydziału

opieki społecznej Zarządu Miejskiego z prośbą o zaopiekowanie się bezdomnym.

Wydział opieki społecznej czynić będzie starania o zatrudnienie bezdomnego w celu dania mu możliwości wynajęcia mieszkania dla samodzielnego, w razie zaś nie znalezienia zajęcia zarobkowego, bezdomny otrzyma zapomogę na wynajęcie mieszkania, o czym zawiadomione będzie starostwo. Jeżeli pomimo otrzymania zapomogi, bezdomny nie wynajmie mieszkania, będą wobec niego zastosowane sankcje karne spowodowane niewłaściwego zużycia otrzymanej zapomogi.

## Warszawska giełda pieniężna w dniu 30 października

Dewizy: Belgja 80.40, Holandia 369.50; Londyn 26.12; Nowy Jork 5.31 i 3/8; Paryż 35.01; Praga 21.90; Szwajcaria 173.65; Sztokholm 134.70; Włochy 43.20; Madryt 72.60. Obróty dewizami średnie: tendencja dla dewiz niżejnotowanych.

Banknoty dolarowe w obrotach prywatnych 5.31; rubel złoty 4.76 i 1/4; dolar złoty 9.00; gram czystego złota 5.9244; marka niem. 136.50; funty ang. 26.09.

Dla pożyczek państwowych, listów zastawnych i akcyj tendencja niżejnotowana. Pożyczki dolarowe w obrotach prywatnych: 8 proc. po 2 r. 1925 (Dillonowskie) 91.00 (w proc.); 7 proc. po 2 r. 1925 (Dillonowskie) 89.00 (w proc.); 7 proc. po 2 r. m. Warszawy (Magistrat) 67.75.

poł proc. L. Z. Ziemięskie 43.00; 4 proc. L. Z. Warszawy (1933 r.) 52.00; 5 proc. L. Z. Łódź (1933 r.) 47.00; 5 proc. m. Piotrkowa (1933 r.) 44.00; 6 proc. oblig. m. Warszawy 6 emi. 57.75.

Akcje: Bank Polski 74.00; Lillpop 8.60; Starachowice 83.60; Haberbusch 34.50.

## GIEŁDA ZBOŻOWA

Notowano za 100 kg. pszenicy jednolita 19.75 — 20, zbierana 19.25 — 19.75, żyto I st. 13.25 — 13.50, II st. 13 — 13.25, owies I st. 16 — 16.50, II st. 15.50 — 16, III st. 15 — 15.50, jęczmień browarny 16.25 — 17.25, II gat. 14.75 — 15.25, III gat. 14.50 — 15.75, IV gat. 14 — 14.25, groch polny 24 — 26, Victoria 31 — 34, wyka 21 — 22, pęczak 24 — 23, łubin mied. 8.25 — 8.75, rzepak zimowy 42 — 43, rzepak zimowy 40 — 41, rzepak i rzepak letni 39 — 40, siemię lniane 33.50 — 34.50, koniuczyna czerw. sur. 90 — 100, koniuczyna czerw. bez Ran. 110 — 120, koniuczyna biała surowa 60 — 70, koniuczyna biała bez Ran. 80 — 90, mak mied. 53 — 60, ziemniaki jadalne 3.50 — 3.75, mąka pszeniana gat. I-A 33 — 35, I-B 31 — 33, I-C 29 — 31, I-D 27 — 29, I-E 25 — 27, II-B 24 — 26, II-D 23 — 24, II-F 22 — 23, II-G 21 — 22.





# Od 3000 lat nie zmieniło się Oblicze dyplomacji abisyńskiej

## Zasada „Czyk-Czyk” w podbojach negusów

Niema chyba w Addis Abebie korespondenta zagranicznego, któryby nie rozumiał dwóch etjopskich wyrazów: „Ecz Naga” i „Czyk-Czyk”. Pierwsze z nich znaczy: „dobrze, ale jutro”, drugie zaś da się przetłumaczyć tylko za pomocą całego zdania: Należy przeciwstawić każdego każdemu. Obydwa te zwroty są niezwykle charakterystyczne dla etjopskiej umysłowości, dla całego stosunku władz abisyńskich do za granicznych dziennikarzy i w ogóle dla całej dyplomacji i polityki negusa.

Jeżeli od jakiegoś urzędnika abisyńskiego czegośkolwiek zażądać, jeżeli poprosić o audjencję u cesarza, o pozwolenie udania się w to, czy inne miejsce, czy choćby starać się o otrzymanie jaknajprostszego informacji i pouczeń, zawsze każdy spotka się z przyjęciem niezwykle uprzejmem, z uśmiechem, z głębokim ukłonem i z fatalnymi słowami: „Ecz Naga”. Oczywiście owo „Ecz Naga” usłyszy się także jutro i pojutrze i w rezultacie nigdy nie można osiągnąć żadnych rezultatów. Nowicjusz spoczątku denerwuje się, tembardziej, że wszyscy funkcjonariusze negusa są dla cudzoziemca uprzedzająco grzeczni, później jednak zrozumie, że trzeba być cierpliwym, i że o ile jest dziennikarzem niespodziewanie otrzyma jakieś udogodnienie.

Będzie to wynikiem zastosowania drugiej abisyńskiej zasady: przeciwstawiać każdego każdemu.

Od 3000 lat ta maksima godna króla Salomona, kieruje polityką abisyńską. Dzięki właśnie podjudzaniu jednych przeciw drugim mogli Abisyńczycy podbić Somalisów, plemię Danakilów, plemię Gallas i rozszerzyć swe panowanie do tych rozległych granic, jakie posiadają obecnie. Ostatnim triumfem zasady „Czyk - czyk” była sprawa koncepcji Ricketta, w której rząd abisyński zręcznie przeciwstawił interesy angielsko-amerykańskie interesom naftowym reszty Europy.

W tej chwili, znacznie skromniej, tę starą zasadę stosuje się wobec dziennikarzy różnych narodowości, jacy zjechali do Addis Abeby. Tej ulgi czy udogodnienia, jakie się przyznało jednemu, nie przyznaje się nigdy jakiemuś dziennikarzowi innej narodowości.

Trzecim wreszcie zwyczajem abisyńskiej dyplomacji jest zgodzić się co do zasady, a potem nie dotrzymać jej w praktyce, przyznać coś w zasadzie, a starać się temu zupełnie odebrać znaczenie — w szczegółach.

Tak więc, jeżeli jakaś szczegół na koncepcję została przyznana zagranicznemu towarzystwu, najpierw negus poczyni jaknajpiękniejszą obietnicę, pozwoli rozpocząć eksploatację, aż zostaną za-inwestowane poważne kapitały, a potem dopiero zaczynają się trudności. Przedewszystkiem władze administracyjne dręczą cudzoziemca nieuzasadnionymi pretensjami, okazuje się, że trzeba jeszcze ponosić jakieś dodatkowe opłaty, że do wszystkich trzeba drogę torować łapówkami, że władze miejscowe zupełnie nie wiedzą o przychylnych zaleceniach rządu centralnego i w rezultacie w trzech czwartych zbyt pochopny optymista rezygnuje z prowadzenia przedsięwzięcia i te nakłady, jakie już zrobił, pozostawia w prezencie negusowi.

Ostatnim przykładem takiego postępowania jest sprawa eskorty dla urzędników francuskiej kolei Addis-Abeba — Dżibuti. Gdy kompania francuska zakwaterowała się przy dworcu na stacji połączonej z warsztatami kolejowymi w Dire-Daau, Abisyńczycy zastrzegali się, że podoficerowie prowiantowi, zakupujący żywność, nie mogą ukazywać się na mieście w mundurach. Potem w ogóle oświadczone francuskiemu dowódcy, że żołnierze francuscy mają zabronione przebywanie poza obrębem swego miejsca kwatery. Oczywiście bardzo jest trudno więzić w obrębie koszar i wąskiego podwórza 300 żołnierzy kolonialnych, nie wypuszczając ich ani razu na miasto.

Toteż komendant oddziału ażeby ułatwić sobie utrzymanie oddziału w ryzach, otoczył posterunek francuski fosą i drutem kolczastym. Władze abisyńskie podniosły alarm, że jest to pogwałcenie suwerenności abisyńskiego terytorium i dopiero, gdy Francuz z uśmiechem wytłumaczył im, że zrobił to jedynie dla zapobiegania

wypadkom przekradania się żołnierzy do miasta, Abisyńczycy nie potrafili znaleźć odpowiedzi. Inna rzecz, że w ten sposób bezpieczeństwo francuskiego posterunku znacznie się wzmocniło. Całość zaś jest typowym obrazkiem osławionego „życiowego” stosunku Abisyjczy do Europejczyków.

## Nagradzane projekty i propozycje pracowników „Skrzynka pomysłów” w P. B. R.

### Pionierski eksperyment w polskiej bankowości

Przy stosowaniu racjonalnej organizacji pracy jednym ze sposobów, mających zapewnić najlepsze wyzyskanie materiału i sił ludzkich oraz prowadzących do ujawnienia jednostek czynniejszych, energiczniejszych i bardziej pomysłowych, były i są t. zw. konkursy pomysłowości. Stosowane masowo we wzorowych warsztatach pracy amerykańskich, angielskich i francuskich daly pierwszorzędne wyniki. Dość powiedzieć, że w Stanach Zjednoczonych w kolejnictwie system ten stał się powszechnym i dał wielu pracownikom możliwość zwrócenia na siebie uwagi kierownictwa, zarobienia znacznych sum, a ponadto w rachunku kolei dał duże oszczędności. Tak np. przy znakowaniu wagonów towarowych jeden z pracowników wymyślił nowy sposób, zużywający kilkadziesiąt procent farby mniej niż używano. Pozornie drobna oszczędność, zastosowana na większą skalę, dała niespodziewane wyniki. Pracownik, który otrzymywał 50 proc. oszczędności, zyskał w pierwszych latach wprowadzenia nowego systemu znakowania sto kilkadziesiąt tysięcy dolarów.

Na gruncie polskim w bardzo niewielu warsztatach pracy prowadzono akcję, mającą na celu współdziałanie personelu pracowniczego z warsztatem pracy i użytkowywania doświadczeń i obserwacji pracowników na rzecz ulepszeń w jakości wytwarzanych towarów i w sposobach ich wytwarzania. Zastosowano jedynie ten system gdzieś na Śląsku i w jednej z fabryk przędzalniczych w Łodzi.

Dopiero obecnie w Warszawie, a także i w kilku ośrodkach prowincjonalnych, na terenie bankowości, wprowadzono system użytkowywania pomysłów pracowników. Jedną z większych państwowych placówek bankowych, Państwowy Bank Rolny podjął starania mające na celu usprawnienie organizacji i zwiększenie wydajności pracy. Odrzucił stosowane dotychczas metody. Nie drogą papierowych nakazów, idących zgóry, ale metodą wykorzystania spostrzeżeń samych pracowników. Władze Banku wydały „regulamin wykorzystania i wynagradzania projektów pracowników, które mają na celu ulepszenie pracy w Banku”. Jest to droga do ściślejszego harmonizowania prac personelu z kierownictwem instytucji. Wieloletni pracownicy będą mieli możliwość składania swoich projektów, a jednostki oznaczające się inicjatywą będą wynagradzane. W specjalnym komunikacie co pewien czas podawane będą nazwiska nagrodzonych i wskazany zakres ich pomysłu.

Pomysł ten musi być nowy, to znaczy podawać albo jakąś odmienną metodę pracy, albo zwiększyć wydajność pracy przez usprawnienie, ułatwienie lub przyśpieszenie czynności, dawać oszczędność w wydatkach, w czasie, czy w zużyciu materiałów. Wystarczy spełnienie jednego z tych warunków, aby pomysł, po zbadaniu przez specjalną komisję, był nagrodzony i użytkowany w pracy wewnętrznej banku. Projekty te mają być rozpatrywane niezależnie od stopnia służbowego projektodawcy, a mogą być zgłaszane zarówno przez pracowników fizycznych, jak i umysłowych.

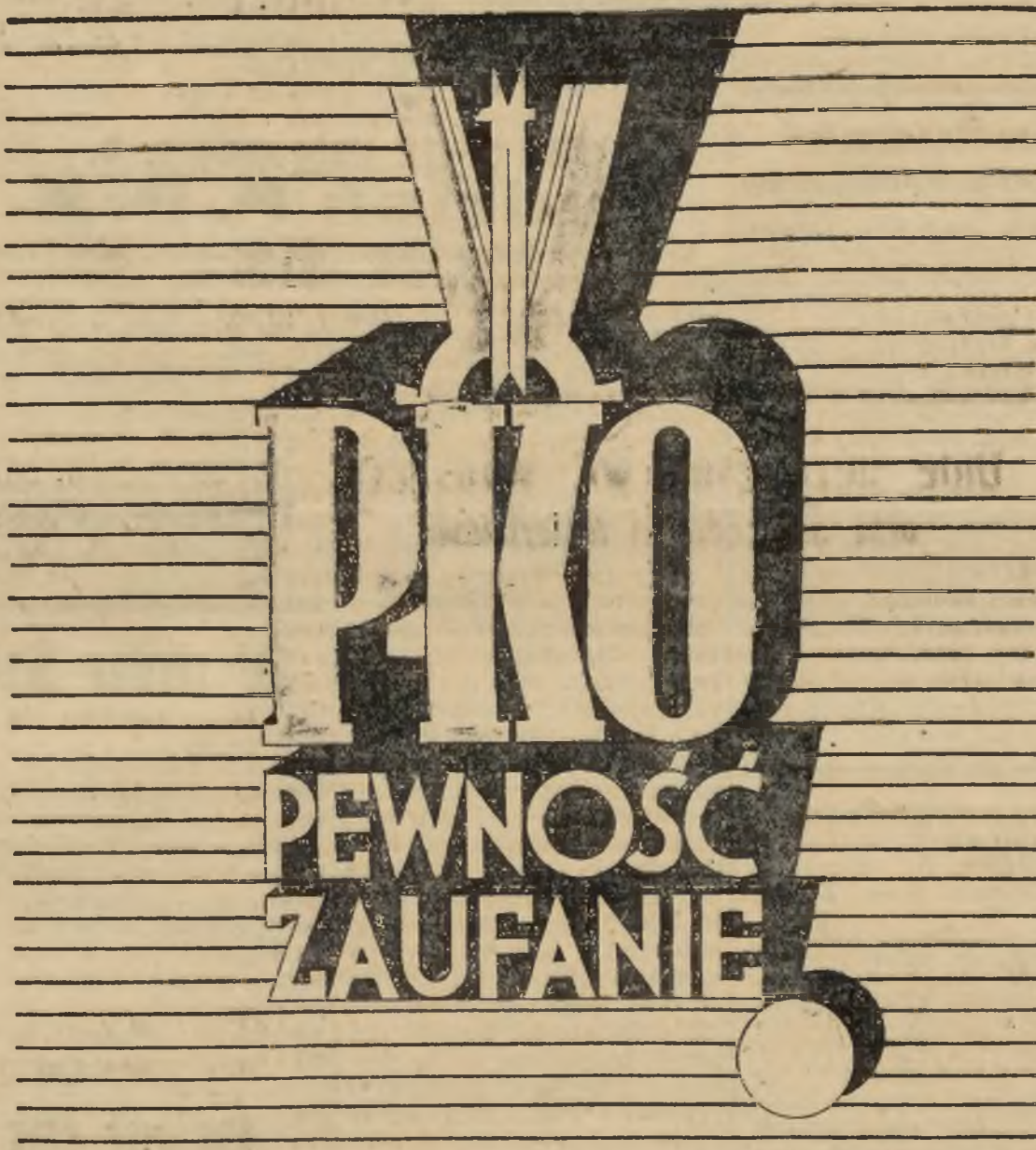
Ciekawe będą wyniki tego eksperymentu, pierwszego racjonalnego i na większą skalę zastosowanego u nas w bankowości.

Bank Rolny pod względem organizacji pracy wewnętrznej i stosunku do pracowników zajmuje jedną z lepszych pozycji. Np. w Banku Rolnym przeprowadzane jest obecnie oddzielenie urzędników, o którym, jako o projekcie, mówi się dopiero jeżeli chodzi o ogół urzędników państwowych. Skrzynka pomysłów w Państwo

wym Banku Rolnym jest czymś u nas nowym. Na Zachodzie, np. w Niemczech, niektóre instytucje korzystają z nich od lat wielu, np. „A. E. G.” (Allgemeine Elektrizitäts Gesellschaft), gdzie oprócz stałego konkursu pomysłowości, w formie projektów pracowników, korzysta się ze sporadycznych konkursów na określone tematy. Zainteresowanie temi konkursami jest bardzo duże, a projekty pracowników przysporzyły firmie wiele korzyści.

Aczkolwiek wiele zasad naukowych organizacji pracy w stosowaniu praktycznym ma i swoje strony ujemne, wykorzystywanie zdolności pracowników wydaje się być jednym ze słusznych i najbardziej celowych posunięć. Zastosowanie tego systemu w dużej jednostce administracyjnej — w bankowości, w razie pomyślnych wyników, może stać się przykładem do naśladowania.

(a.)



## Metro w Łodzi?

### Francuscy Inżynierowie prowadzą badania

ŁÓDŹ, 30.10. (Tel. wł.). — Prasa łódzka notuje sensacyjną pogłoskę, iż pewne konsorcjum francuskie przeprowadza badania nad możliwością wybudowania kolei podziemnej w Łodzi.

Konsorcjum francuskie interesuje się budową metra w Warszawie i w Łodzi. Kilkuosobowa delegacja konsorcjum, w skład której wchodzi dwaj wybitni technicy, specjaliści budowy kolei podziemnej, oraz finansisci, podzieliła się w Warszawie na dwie grupy, z których jedna per-

traktuje z władzami miejskimi stolicy, druga zaś, złożona z techników, bada teren w Łodzi.

Prasa łódzka dowodzi, iż inżynierowie francuscy projektują budowę dwóch linii w Łodzi, z których jedna przecinałaby miasto z południa na północ, a druga z zachodu na wschód. W ten sposób Chojny połączone byłyby z Bałutami, a Zarzewie z Polesiem Konstantym.

Według prowizorycznych obliczeń, koszt budowy metra w Łodzi wyniosłby około 40 milionów

## Porady dla rolników

### w sprawach oddłużeniowych

Powiatowe biura do spraw finansowo - rolnych, działające na terenie poszczególnych powiatów województwa warszawskiego, zostały obecnie zniesione. Na ich miejsce utworzono w każdym z powiatów filię wojewódzkiego biura do spraw finansowo-rolnych; w Warszawie specjalnie dla gospodarstw do 50 ha, a w powiecie przasnyskim do 75 ha. Do zakresu działalności tych biur na-

leżeć będzie udzielanie drobnym rolnikom porad w zakresie akcji oddłużeniowej, pisanie próśb i podań, udzielania żądanych opinii, szacunków i t. p.

Porady udzielane przez biuro rolnikom pozwolą uniknąć tym ostatnim wielu trudności, gdyż rolnicy często nie umieją sobie poradzić z podaniami, prośbami i t. p., które chcą złożyć do instytucji lub władz centralnych.

## W śród pism

### ZAKONSPIROWANE KLUBY

Z pracy nowego Sejmu wyraziła wielkie zadowolenie „Polska Zbrojna”, a ostatnio „Kurjer Poranny”. Natomiast „Czas” ma swoje zastrzeżenia spowodowane, że: „Podstawową zasadą, która obowiązuje w nowym parlamencie — jest nieuznawanie klubów parlamentarnych. Posłowie i senatorowie są niezorganizowani. Każdy z nich przemawia tylko we własnym imieniu...”

Dyskusja tego rodzaju również nie daje możliwości zorientowania się, jak się większość izby ustosunkowuje do danego przedłożenia. To też o-

gromnie utrudnia sytuację rządu.”

Nie mogą braku klubów zastąpić organizacje regionalne:

„Tworzą je bowiem poszczególni wojewodowie, zapraszając na konferencje posłów i senatorów ze swego województwa. Oczywiście tego rodzaju organizacje regionalne, tworzone z inicjatywy przedstawicieli administracji, mogą być bardzo użyteczne jako platforma współpracy administracji z członkami izby, wątpić jednak należy, by mogły one się przydać na terenie samych izb”.

Brak klubów może więc spowodować

„jeszcze jeden niepożądany objaw. A mianowicie mogą powstać grupy niejawnie, zakulisowe. Wszak już dzisiaj prasa podaje rozmaite plotki o tworzeniu się tego rodzaju grup. Być może, że są to narazie tylko plotki. Tem niemniej niebezpieczeństwo istnieje. Wszelkie porozumienia zakulisowe, zwłaszcza jeśli mają charakter trwałych organizacji, są zawsze o wiele bardziej szkodliwe od ugrupowań jawnych, chociażby tylko ze względu na niemożność ustalenia odpowiedzialności”.

Czyli: cała kampanja przeciwko klubom była błędna. Ale „Czas” myli się, twierdząc, że nowi posłowie przemawiają tylko we własnym imieniu. Wręcz przeciwnie, kto śledził uważnie wtorkowe posiedzenie Sejmu, mógł stwierdzić, że wszyscy prawie posłowie przemawiali jako „my”, a więc w imieniu pewnych bliżej jeszcze nieokreślonych ugrupowań. Kluby zakulisowe są już faktem.

### DWIE DEFLACJE

„Kurjer Poznański” stwierdza, że program rządu Kościłkowskiego

„jest w ogólnej strukturze i poszczególnych punktach — jeśli nie identyczny, to w każdym razie bardzo zbliżony do pierwotnego programu deflacyjnego, z jakim przy końcu 1932 r. wystąpił ówczesny premier p. Prystora”.

Odmienne natomiast są warunki gospodarcze i polityczne, w których odbywa się realizacja obu planów deflacyjnych. Rząd obecny — wywodzi „Kurjer Poznański” — ma wprawdzie sytuację gospodarczą z jednej strony, lepszą, gdyż od pewnego już czasu trwa stabilizacja stosunków gospodarczych, a nawet lekka poprawa w niektórych dziedzinach, natomiast większe jest wyczerpanie organizmu gospodarczego. Znacznie jednak większa jest różnica w warunkach politycznych:

„Rząd p. Prystora, jako jeden z kolejnych rządów marsz. Piłsudskiego, miał dla swego programu poparcie całego obozu „sanacyjnego”. Czy oboz ten będzie podobnie jednolity w popieraniu programu p. Kwiatkowskiego? Przebieg dyskusji w Sejmie nie upoważnia do twierdzącej odpowiedzi na to pytanie. Wprawdzie narazie nikt nie wszyscy za p. Matuszewskim mówią: „Tak”, ale intonacja tego wyrazu jest u różnych bardzo różna. Bywają takie sytuacje w życiu, w których przyznanie komuś racji bywa dla niego gorsze od jej zaprzeczenia”.

### KOMORNE

Omawiając zapowiedź rządową obniżki komornego w najmniejszych mieszkaniach, „Kurjer Poranny” wypowiada się o niej krytycznie, gdyż:

„stwarza przywilej dla właścicieli kamienic, które w sobie tych szczupłych mieszkań nie zawierają. Premiuje on zatem tę klasę kamieniczników, która buduje domy nie dla ludności uboższej lub średniozamożnej, ale dla osób bogatych i która, dzięki temu, już teraz ma stanowisko korzystniejsze. Skoro dekret prawodawcy utwierdzi klasę tę w jej uprzywilejowanej sytuacji, gdzieś znajdzie się przedsiębiorca, który zechce kapitał swój inwestować w budowę domów dla robotników oraz inteligencji pracującej?”

A przecież powszechnie wiadomo, że nigdzie brak mieszkań nie występuje w postaci tak dotkliwej i palącej, jak właśnie w zakresie lokalów skromnych i szczupłych. Ulgi projektowane dla małych mieszkań, pomniejsza komorne, ale tylko ślepiec nie dojrzy tego, że jednocześnie podbijają cenę odstępnego”.

Toteż „Naszem zdaniem, obniżka komornego, jeśli ma być środkiem skutecznym, musi być powszechna”.

Czas odnowić  
prenumeratę na  
miesiąc listopad

## Tajemniczy „fabrykant deszczu” pojawił się w Wielkopolsce

POZNAN, 30.10. (Tel. wł.). — Prasa wielkopolska notuje fantastyczną wiadomość o wiejskim magu, który potrafi sprowadzać deszcz. Tajemniczy ten osobnik nazywa się Władysław Skiersz i mieszka we wsi Grutkowo, leżącej o 10 km. od Witkowa przy drodze Poznań — Witków.

Skiersza w okolicznych miejscowościach nazywają cudotwórcą. Podobno zapomocą pewnych substancji chemicznych wywołuje on na żądanie deszcze. Początkowo w eksperyment Skiersza nie wierzono i nie przypisywano mu wielkiej wagi, ale kiedy Skiersz zademonstrował swój wynalazek w upalne dni w czasie posuchy tegorocznego lata uwierzyli, że faktycznie ściąga chmury deszczowe.

Ponieważ sprawa nabrała roz-

głosu, na żądanie rolników okolicznych wsi w obecności tychże, jak i przedstawicieli „Kurjera Poznańskiego” Skiersz ponowił zademonstrowanie swego wynalazku. W naczyniach i butelkach miał nieznane płyny, które zmieszał i następnie rozlał po ziemi. Po upływie paru godzin słońce jeszcze kilku godzin spadł ulewny deszcz w promieniu kilkunastu kilometrów.

Korespondent „Kurjera” przez dłuższy czas usiłował od Skiersza osiągnąć bliższe dane, a w szczególności, jakich środków chemicznych używa, jednakże bezskutecznie. Wynalazca chciwie broni tajemnicy swego preparatu i oświadczył on, że gotów jest każdego czasu w obecności znawców meteorologicznych przeprowadzić doświadczenia.



PAŹDZIERNIK

31

CZWARTEK

Dzisiaj św. Olimpusa.  
Jutro WW. Świętych.

## KINA

ACRON: „ABC miłości”.  
AS: „Wesoła Zuzanna” i „Czterech Dzielnych”.  
ANTINEA: „Kuszenie Szatana” i „Tajemne Moce”.  
AMOR: „Bał w Savoyu” i „Powrót Sherlocka Holmesa”.  
APOLLO: „Wyprawy krzyżowe”.  
CAPITOL: „Wacusi”.  
CASINO: „Dziwaczka z Budapesztu”.  
COLOSSEUM: „Epizod” i rewja.  
COLOSSEUM MALE: „Spełnione sny” i „Czy Lucyna jest dziewczyna”.  
CORSO: „Bez nazwiska” i rewja.  
ELITE: „Skandale milionerów” i „Legion”.  
ERA: „Pieśń zdobywa świat” i „Kwiaty z Prateru”.  
EUROPA: „Rapsodia Bałtyku”.  
FORUM: „Złoty detektyw” i „Kaptan Konkoran”.  
ITALIA: „Czar młodości”.  
KOMETA: „Golgota”.  
KINO MIEJSKIE: „Kaprys Hiszpański”.  
KINO PAR. ŚW. ANDRZA: „Piłki swego meża” i dodatki.  
LOS: „Rozesłanie oczu”.  
MAJESTIC: „Oczy Carne”.  
MARS: „8 godzin dr. Morsana” i „Miłość dla początkujących”.  
MASKA: „Harmonia” i „Dwaj hultaje”.  
MEWA: „Wielka księżna” i chłopek hotelowy” oraz „Flip i Flap — synowie pustyni”.  
MUCHA: „Młody Las” i „Nasi tak ówkarze”.  
METRO: „Bar - miewa”.  
NOWA TOMBOLA: „Piotruś” i „Uciekinierzy”.  
OKO PRASKIE: „Bengali” i dodatki.  
PAN: „Dwie Joasle”.  
PETIT TRIANON: „Niebezpieczny flirt” i „Malowana zasłona”.  
POPULARNY: „Młody las” i rewja.  
PRAGA: „Żona z ogłoszenia” i rewja.  
RAJ: „Śluby ułańskie” i „Dajcie im żony”.  
RENA: „Azef” i „Hanka”.  
SFINKS: „Ilonka” i rewja.  
SOKOL: „Nie chcę wiedzieć kim jesteś” i „Wesoły biegun”.  
ŚWIATOWID: „Boambo”.  
ŚWIAT: „Jestem zbiegiem” i „Wróć kochanie”.  
TON: „ABC miłości” i „Byli sobie dwaj hultaje” z Filipem i Flapem.  
VARIETE: „Teraz i zawsze” i „Synowie Pustyni”.  
UCIECHA: „Mała matczka”.  
UNJA: „Antek policmajster” i rewja.

Dwie premiery bieżącego tygodnia  
„Kordjan” i „Łańcuch”

W sobotę 2 listopada odbędą się dwie premiery: w Teatrze Polskim — „Kordjana”, w Teatrze Nowym — „Łańcuch”.  
Teatr Polski — z cyklu wielkiej twórczości dramatycznej rodzimej — wystawia „Kordjana”, ten arcydzieło monumentalnego teatru polskiego — w nowej inscenizacji Leona Schillera. Obsadę tworzą: J. Węgrzyn (Nieznajomy), M. Wyrzykowski (Kordjan), Samborski (Wielki Książę), Piaskowska (Violetta), Borowska (Laura), Socha (Car), Halska (Imaginacja), Andryczówna (Strach), Buszyński (Prezes), Socha, Krecmar i Damiński (osoby Prologu), Wierciński (Szatan), Żukowski (Archanioł), Maliszewski (Grzegorz) i inni.  
„Dekoracje St. Jarockiego, muzyka — R. Palestra.  
Na sobotnie i niedzielne przedstawienia „Kordjana” wszystkie bilety będą do nabycia dla publiczności, bowiem I-sza premiera prasowa odbędzie się dopiero w poniedziałek.  
Teatr Nowy tego samego dnia, w sobotę 2 listopada, występuje z premierą sztuki współczesnej „Łańcuch” młodej autorki, Janiny Morawskiej, która przed 3 laty swoim debiutem picareskim, sztuką „Sobowót”, zwróciła zwróciła uwagę całej krytyki, ostatnio zaś wyróżniła się szeregami słuchowisk radiowych.  
„Łańcuch” wprowadza na scenę teatru Nowego znakomitego reżysera, Stanisława Wysocka, a atrakcyjną obsadę sztuki tworzą: Solska, Smarska, Miła Kamińska, Roland, Woskowski i Karzewski w rolach głównych, oraz pp. Różańska, Malinowska, Dereń i Horsi w rolach drugoplanowych. Dekoracje Z. Węgierkiewicz.  
Pierwsza premiera prasowa „Łańcucha” odbędzie się również w sobotę.

## Wypadki i kradzieże

Nieudana kradzież z samochodu. Z samochodu mł. Tadeusza Tańskiego, zam. przy ul. Podwale 27, stojącego na Starem Mieście przed Fukiem, usiłował skraść derke Jan Lach, zam. przy ulicy Grodzkiej 18. Przechodzący posterunkowy udaremnił kradzież i złodzieja aresztował.  
Przemitynny zapalniczek. Przed kramami „Wielopole” zatrzymany został za sprzedaż zapalniczek z napisem: „Mejer Rozenreich, lat 33, nigdzie nie-meldowany. Podczas rewizji znaleziono...  
Otyłość osłabia serce  
Złota Magistra Wolskiego „Degrosa” w Warszawie, która organizuje, znajdując się w morskiej roślinie Yohanga, który pobudza organizm do spalania nadmiernej tłuszczu. Stosuje się je przeciwko otyłości i nie wymaga specjalnej diety.  
Złota ze znak. ochr. „DEGROSA” do nabycia w aptekach i składach aptecznych. Wytwórnia Magister E. WOLSKI, Warszawa, Złota 14 m. 1.

Jak z kapitałem 540 zł.  
Robi się stutysięczne obroty?

Niepotrzebne obciążenie obrotów na rynku mięsnym

Przy Polskim Związku Bekonowym istnieje sekcja dla eksportu żywności, której roczny budżet wynosi około 200.000 zł., przyczem wydatki idą głównie na utrzymanie personelu i rozjażdzy. Z uwagi, że kontyngenty wywozowe ustalone są dzisiaj w ramach traktatów handlowych, przyczem dominującym momentem są względy kompensacji handlowej, utrzymywanie tego rodzaju sekcji jest kosztowne i nie znajduje gospodarczego uzasadnienia. Obok tej sekcji istnieją jeszcze analogiczne sekcje eksporterów drobiu i jaj oraz bekoniarzy.

Z uwagi, że budżet Związku bekonowego wynosi przeszło 1.000.000 zł. rocznie, z czego tylko niespełna 1,5 część idzie na t. z. premie hodowlane dla producentów trzody chlewnej, wspomniane koszty są niewspółmiernie wysokie i przy ogólnej tendencji odciażania obrotów artykułami pierwszej potrzeby, winny ulec rewizji i dalekoidającej redukcji. Charakterystyczne jest, że do omawianej sekcji należy słynna już spółdzielnia w Mysłowicach p. n. „Handel bydłem i nierogacizną”, której dyrektorem i głównym udziałowcem jest Kazimierz Kazon, przebywający obecnie w więzieniu śledczym. Spółdzielnia ta z kapitałem 540 zł. (!) od 1931 r. robiła obroty, sięgające setek tysięcy zł.

W Związku z przeprowadzaniem

Zaduszki  
na Cmentarzu Powstańców

Podobnie, jak w roku ubiegłym, Tow. Przyjaciół Weteranów 1863 r. organizuje w Dzień Zaduszny (sobota) akt złożenia hołdu pamięci uczestników powstania Styczniowego na ich cmentarzu, mieszczącym się w obrębie cmentarza wojkowego na Powązkach. Dnia 2 listopada b. r. o godz. 5 popoł. stanę przy Cmentarzu Powstańców kompania chorągiewna Zw. Strzeleckiego, a przy Krzyżu zaciągnięta warta poszostne posterunki harcerskie, PKW, junackie i strzeleckie.

Przemówienie okolicznościowe wygłosi prezes Zarządu Głównego Zw. Strzeleckiego mec. Paschalski, po czym nastąpi apel powstańcy i odegrane zostaną przez orkiestrę strzelecką pieśni z roku 1863.

obecnie badań rynków mięsnych w Polsce, istnieją dane, że tego rodzaju spółdzielnia, zajmująca się handlem świadectwami eks-

portowymi, nie jest odosobniona. Dziwić się należy, że Związek bekonowy nie zwrócił uwagi na charakter tej instytucji eksportowej.

## OSTRZEŻENIE

Oryginalne lampki nagrobkowe marki POLO mają napis POLO na samej świecy jak również na oprawce. Lampki nagrobkowe sprzedawane jako „Polo” bez napisu POLO na świecy i oprawce są falsyfikatami. Przy kupnie prosimy żądać wyraźnie oryginalnych lampek nagrobkowych „P O L O”.

Jakie są przyczyny  
Upadku przemysłu restauracyjnego

Memoriał, jaki postanowiła złożyć p. ministrowi Skarbu Centrala Stow. Restauratorów z prośbą o powołanie komisji międzyministerialnej dla zbadania przemysłu gastronomicznego i postawienia wniosków, zmierzających do naprawy stosunków, wskazuje, że jedną z najważniejszych przyczyn obecnego upadku przemysłu restauracyjnego jest wzrastająca liczba placówek różnych instytucji społecznych, wydających obiady po tanich cenach, co jest możli-

Od 5—12 listopada r. b.  
Tydzień P. B. K.

Krótki okres służby wojskowej, niski poziom wykształcenia oraz duży procent analfabetów wśród poborowych wkłada ciężkie obowiązki na korpus oficerski i podoficerski. Do pomocy władzom wojskowym staje Polski Biały Krzyż, którego najważniejszym celem jest współpraca z wojskiem nad zwalczaniem analfabetyzmu i wychowaniem obywatelskim.

Pracę swą wykonuje P. B. K. przez prowadzenie nauczania w początkowych szkołach żołnierskich (dla analfabetów), szkołach powszechnych dla bardziej zaawansowanych oraz specjalnych kursów. Poza tym P. B. K. prowadzi świetlice, biblioteki, urzęda pogadanki i wycieczki.

O rozmiarach tej akcji mogą świadczyć niektóre cyfry. Przez początkową szkołę żołnierską przeszło w roku 1934-35 — 24.863 słuchaczy, przez szkołę powszechną — 608, a na kursach specjalnych było 2.522 uczestników. Polski Biały Krzyż prowadzi obecnie 232 świetlice i 461 bibliotek żołnierskich. Żołnierze, którzy przechodzą przez kursy specjalne, po powrocie z wojska stają się w swoich wsiach rodzinnymi czynnikami inicjatywy w akcji społeczno-kulturalnej, organizują czytelnice, chóry ludowe, przedstawienia amatorskie itp.

Od dwóch lat P. B. K. zaczyna

we dzięki jedynie:  
1) otrzymywaniu bezpłatnego lokalu od organizacji społecznych, 2) nieponoszeniu świadczeń i opłat skarbowych, 3) korzystaniu z taniego kredytu, 4) nieprze strzeganiu ustawodawstwa społecznego i posługiwaniu się tanimi pracownikami, 5) niepodleganiu kontroli sanitarnej etc. Do tego dochodzą różne prywatne jałdodajnie, mieszczące się w większych miastach prawie w każdym domu.

ataczać opieką nie tylko żołnierzy, ale również poborowych, organizując świetlice, prowadzone przez wykwalifikowane kierowniczki przy Komisjach Poborowych. W celu zasilenia funduszy na prowadzenie pożytecznej akcji, P. B. K. organizuje w dn. 5—12 listopada b. r. doroczny swój tydzień, podczas którego będzie przeprowadzana zbiórka w lokalach publicznych oraz zostanę zorganizowane różne imprezy.

W dniu Święta Zmarłych  
Msza żałobna na cmentarzu w Radzyminie

W dniu 1 listopada, jak w latach ubiegłych, na cmentarzu wojzkowym pod Radzyminem odbędzie się o godz. 11-ej nabożeństwo żałobne przy współudziale organizacji społecznych i delegacji, poczem zostaną zapalone na mogiłach ognie zaduszne. Następnie delegacje z pionkami pochodniami wyruszą do Warszawy.

Od 1 listopada  
Drugi tor tramwajowy  
na ul. Puławskiej — częściowo oddany będzie do użytku

Zarząd Miejski komunikuje: Kilka dni ulewnych deszczów i

## Z miasta

ZMIANA TRASY LINII NR. 14.  
Dzięki zabiegom Tow. Przyjaciół Marymontu, Bielan i okolic, za kilka dni nastąpi uruchomienie odcinka linii tramwajowej Nr. 14 od ul. Mieszkowskiej przez ul. Mickiewicza do ul. Potockiej i Marji Kazimierzy. Wybudowanie nowego odcinka toru tramwajowego zbliży Marymont do śródmieścia; zamiast okólnego dojeżdżania do stolicy, mieszkańcy będą odbywać drogę znacznie krótszą trasą.

BUDOWA GMACHU ZW. HARCERSTWA POLSKIEGO

Dobiega końca budowa w stanie surowym gmachu Związku Harcerstwa Polskiego im. Michałiny Mościckiej przy ul. Łazienkowskiej. Będzie to wielki nowoczesny gmach, w którym znajdą pomieszczenia biura Związku oraz lokale dla wycieczek, gości harcerstwa polskiego i t. p.

ULGI DLA MŁODZIEŻY NA LINII AUTOBUSOWEJ

1 listopada wejdzie w życie zarządzenie w sprawie wprowadzenia ulg dla młodzieży szkolnej przy przejazdach na linii autobusowej Śródborów — Otoczek — Warszawa. Wprowadzone będą mianowicie miesięczne bilety dla młodzieży szkolnej w cenie

4 zł. za przejazd ze Śródborowa do Otoczka i spowrotem.

## CHOROBY ZAKAŻNE

W okresie od 20 do 26 b. m. zarejestrowano w Warszawie 30 przypadków duru brzusznego i 7 zamyślowych, co stanowi o 11 więcej, niż w ub. tygodniu, 76 — szkarlatyny i 10 zamyślowych (o 10 więcej), 39 — dyfterytu (o 5 więcej), 80 — odr (o 20 mniej), 18 — koklusu i 1 zamyślowych (o 9 mniej), 4 — jaglicy (o 2 mniej), 27 — róży i 8 zamyślowych (o 8 więcej), 1 — zamyślowy przypadek dżumy karku, który w ub. tygodniu nie odnotowano wcale, 1 — zamyślowy przypadek zakażenia popołogowego (o 3 mniej), wreszcie 31 — gruźlicy i 8 zamyślowych (o 5 więcej).

Bojkot „pilznera”  
w Warszawie

Wobec stosowanych represyj do obywateli czechosłowackich narodowości polskiej, zarząd Stowarzyszenia Restauratorów w Warszawie postanowił na ostatnim posiedzeniu wstrzymać się od sprzedaży piwa pilzneńskiego w restauracjach warszawskich do czasu unormowania stosunków między Polską i Czechosłowacją.

Wielki zjazd katolicki  
w Warszawie

Archidiecezalny Instytut Akcji Katolickiej w Warszawie rozpoczął prace przygotowawcze do wielkiego zjazdu katolickiego, który odbędzie się w dniach 19, 20 i 21 czerwca 1936 roku w Warszawie. Zjazd, w którym wezmą udział wszystkie stowarzyszenia Akcji Katolickiej i organizacje katolickie z całej archidiecezji warszawskiej, odbędzie się pod

hasłem „Katolickie zasady wychowania”. Obrady zjazdu skupią się przy Domu Katolickim im. Papię Piusa XI, którego budowa przy ul. Nowogrodzkiej jest już na ukończeniu.

Równocześnie odbędzie się w Warszawie I-szy zlot młodzieży katolickiej, w którym wezmą udział umundurowane oddziały parafialne Katolickich Stowarzyszeń Młodzieży Męskiej i Młodzieży Żeńskiej.

Zjazd katolicki i zlot młodzieży będą potężną manifestacją przywiązania najszerzych sfer społeczeństwa do Kościoła Katolickiego. W Warszawie podobny kongres odbył się przed dziesięciu laty. Zapowiedziany Zjazd niewątpliwie ściągnie do Warszawy wielką liczbę uczestników i gości nie tylko z archidiecezji warszawskiej, ale z całej Polski.

Podczas zjazdu odbędą się również uroczystości w związku z pięćdziesiątą rocznicą święcen kapłańskich ks. kardynała Kakowskiego.

## RADZO

WARSZAWA

Czwartek, dn. 31 października

6.30 „Kiedy ranne”... 6.33 Pobudka do gimn. 6.34 Gimnastyka. 6.50 Muzyka (pl.). W przerwie o godz. 7.20 Dzień por. 7.50 Progr. na dz. bież. 7.55 „Parę inform.” 8.00 Aud. dla szkół. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Dzień połudn. 12.15 Por. muz. dla młodz. szkół powsz. (z Krakowa). 13.00 Muz. francuska (pl.). 13.25 Chwilka dla kobiet. 15.15 Wiadom. o ekspozycji. 15.20 Przegl. giełd. 15.30 Konec. Tria Salonowego. 16.00 „Jeszcze o kocie w butach” opowieść dzieciom młodszym. 16.15 Konec. w wyk. Ork. I p. Legji. (z Wilna). 16.45 „Cała Polska śpiewa” — wieniec pieśni ludowych śląskich w wyk. Choru Mieszanych Kolejarzy Śląskich (z Katowic). 17.00 „Polska w dobie reformacji” — odczyt. 17.15 Utwory J. S. Bacha w opr. L. Stokowskiego (pl.). 17.50 O książce plk. Bągińskiego „U podstaw organiz. wojska polskiego”. 18.00 Aud. z okazji „Dnia Oszczędności”. 18.15 Pieśni w wyk. Janiny Kay-Kuczyńskiej. 18.30 „Film, plastyka, architektura”. 18.40 Konec. (pl.). 19.00 „Poznajmy przepisy finansowo - rolne”. 19.10 Progr. na dz. nast. 19.20 Konec. rekl. 19.35 Wiadom. sport. 19.50 Pogad. aktualna. 20.00 „Święto Reformacji” — transmissji relig. z kościoła ewangelicko-augsburskiego. 20.20 Muz. w wyk. Ork. P. R. 20.45 Dzień wiecz. 20.55 „Obrazki z Polski współcz.” 21.00 Premiera słuchowiska oryginalnego J. Ostrowskiego i W. Dubasa p. t. „Cezar przed Rubikonem”. 21.35 „Nasze pieśni” — odpiewa H. Weybergowa. 22.00 V-ty Konec. z cyklu „Kwartety Haydna” (z Krakowa). W progr. Kwartet Smyczkowy Es-dur op. 33 Nr. 2. 22.25 Muz. lekka i tan. (pl.). W przerwie o godz. 23.00 Wiad. meteor. dla kom. lotn.

Piątek, dn. 1 listopada

9.00 Sygnał czasu i pieśń „Pod Twoją Obronę”. 9.03 Muzyka (pl.). 9.40 Dzień por. 9.50 Progr. na dz. bież. 10.00 Muz. religijna w wyk. Pozn. Chóru Katedr. pod dyr. Ks. Gieburowskiego (pl.). 10.30 Naboż. z kościoła św. Krzyża w Warszawie. Kazanie „Ku bramom wieczności” — wygl. ks. kanonik dr. Jan Śmigiel. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 „Stanisław Witkiewicz” — szkice lit. 12.15 Por. muz. w wyk. Ork. P. R. pod dyr. J. Ozimieńskiego i M. Janowskiego (śpiew). W przerwie o godz. 13.00 „Baśniowa noc” — aud. Jana Brzozy (w związku ze świętem Zaduszek) (ze Lwowa). 14.00 „Dyskusja” — fragm. z pow. W. Dobaczewskiej p. t. „Zwycięstwo Józefa Żołądza”. 14.20 Konec. (pl.). 15.00 „Zaduszki” — aud. dla wszystkich — piera W. Dobaczewskiej (z Wilna). 15.45 „O czym mówią na wsi” — pogad. 16.00 Pogad. dla chorych (ze Lwowa). 16.15 Konec. w wyk. Ork. pod dyr. T. Seredyńskiego (ze Lwowa). 16.45 „Zaduszny apel” — obrazek słuchowiskowy dla dzieci. 17.00 „Z Instytutu Psychotechnicznego w Warszawie” — reportaż. 17.15 Wiersze F. Kruszczyńskiego p. t. „Zaduszki”. 17.20 „Canzonetty i arje operowe starych mistrzów belkanta z XVI, XVII i XVIII wieku” w wyk. J. Wołoskiego-tenor. 17.50 Porad. sport. 18.00 Konec. kameralny (z Katowic): 1) J. S. Bach: Koncert na skrzypce, obój i fortepian, 2) G. Händel: Sonata Nr. 2 g-moll — na obój i fortepian, 3) L. v. Beethoven: Adalaida (obój i fortepian). 18.30 Pogad. aktu alna. 18.40 „Życie kult. i art. stolicy”. 18.45 Muz. salonowa (pl.). 19.10 Progr. na dz. nast. 19.20 Konec. rekl. 19.35 Wiad. sport. 19.50 Biuro Studiów rozmawia ze słuchaczami P. R. 20.00 „Requiem aeternam” — Ładziński śpiew. 20.20 Pogad. 20.40 Dzień wiecz. 20.55 „Obrazki z Polski współcz.” 20.55 Konec. pośw. twórczości A. Zarzyckiego. 22.15 Transmisja z Berlina zakończenia międzymiastowego meczu bokserkiego Warszawa-Berlin (przez Poznań). 22.45 Muzyka (płyty). W przerwie o godz. 23.00 Wiad. meteor. dla kom. lotn.

SUKNIE — PŁASZCZE E. KAMINSKA

WILCZA 35 m. 3 (front i piętro)

(nad firmą JAN FRUZIŃSKI) telefon 980-79



# Sensacyjne zeznania w procesie prof. Meissnera

Drugi dzień procesu prof. Meissnera rozpoczął się od dodatkowych zeznań p. Aliny Halskiej. Świadek przyniósł ze sobą rachunek Akademii Stomatologicznej, z którego wynika, że operacja kosztowała ogółem 70 zł. Na poprzedniej rozprawie p. Halska twierdziła, że w Akademii musiała zapłacić około 300 zł. Teraz wyjaśnia, że była niesłychanie zdenerwowana i wielu szczegółów, odnoszących się do tragicznej śmierci Drabika, wówczas nie pamiętała. W toku prowadzonego dochodzenia przeciwko profesorowi, pewnego dnia zatelefonował dr. Trzebiński, mówiąc, że profesor oskarża go, wobec czego prosi, ażeby p. Halska stanęła w sądzie jako świadek.

— Czy namawiał panią dr. Trzebiński do składania jakichś zeznań?

— Nie. Prosił mnie tylko, ażebym nie zawiodła i powiedziała, że nie zdążył zbadać serca Drabika.

Następuje kulminacyjny punkt procesu. Są to zeznania dr. Trzebińskiego, który, jak wiadomo, w śledztwie tłumaczył się, że prof. Meissner uniemożliwił mu przeprowadzenie odpowiednich badań przed operacją i postawił wobec faktu dokonanego. Zaś z wyjaśnienia oskarżonego wynika, że na kilkanaście minut przed wejściem na salę operacyjną prof. Meissner w obecności p. Halskiej wydał polecenie doktorowi, prosząc, aby zbadał pacjenta.

## ZEZNANIA

### DR. TRZEBIŃSKIEGO

Zeznania dr. Trzebińskiego są dosyć mgliste i widać, że świadek znajduje się pod wrażeniem ewentualnego oskarżenia, jakie mu może grozić.

— Gdy przyszedłem na klinikę, prof. Meissner powiedział, że chory znajduje się na sali i że należy go zbadać. Ponieważ nie miałem płaszcza operacyjnego, zatrzymałem się w gabinecie i wysłałem woźnego, ażeby przyniósł mi fartuch.

— Jak długo trwało oczekiwanie na podanie płaszcza?

— Najwyżej 5 — 10 minut. Kiedy wszedłem na salę operacyjną, zauważyłem siedzącego na fotelu s. p. Drabika. Prof. Meissner stał koło umywalni, a na ławkach, przeznaczonych dla słuchaczy Akademii, siedziała jakaś pani. Zwróciłem uwagę, że nie była ona w białym fartuchu. Ku mojemu zdumieniu stwierdziłem, że asystentka, p. Uścińska, wlewa jakiś środek do żył Drabika. Domysliłem się, że był to pernocton, środek nasenny. Wobec tego, że za strzyk miał się już kończyć, uważałem badanie za bezcelowe. Skierowałem wzrok w stronę profesora, lecz uśmiał się tylko i coś powiedział, czego nie dosłyszałem.

— Dlaczego nie zainteresował się pan, co powiedział dr. Meissner? — zapytuje adw. Brokman.

Świadek nie potrafił odpowiedzieć na to pytanie. Wreszcie oświadcza, że przypuszczał, iż słowa te nie pozostają w związku z operacją.

— Po upływie paru minut — opowiada dalej dr. Trzebiński — głowa Drabika opadła na pierś i pacjent zasnął. Wychodząc z sali operacyjnej, powiedziałem do prof. Meissnera: „Teraz wychodzę, ale jestem do dyspozycji i lokalni klienci nie opuszczą, dopóki nie skończy się operacja”. Następnie obszedłem salę, badając chorych. W pewnej chwili profesor wezwał mnie na salę operacyjną, ażeby zbadać tętno Drabika. W tym czasie dyżurna pielęgniarka wstrzykiwała w rękę operowanego sól fizjologiczną. Zbliżyłem się do fotela i ująłem za rękę Drabika. Tętno było dobre i miarowe, o czym zakomunikowałem profesorowi. Następnie pozostawałem na sali aż do czasu ukończenia operacji. Po przewiezieniu pacjenta do pokoju, znowu przystąpiłem do badania, które było bardzo utrudnione spowodowane wieloma serwetkami, jakimi owinięty był Drabik. Stwierdziłem, że tętno w dalszym ciągu było bardzo dobre. Uważałem więc, że moja rola, jako konsultanta, jest już skończona. Oświadczyłem prof. Meissnerowi, że opuszczam klinikę i wychodząc wydałem odpowiednie dyspozycje co do zastę-

powania dalszych środków pooperacyjnych.

## PO ŚMIERCI

Po wyjściu na miasto, udałem się do prywatnego pacjenta i o śmierci Drabika dowiedziałem się dopiero około godz. 4-ej popołudniu. Do mieszkanka zadzwonił wówczas prof. Meissner i powiedział, że wkrótce po moim wyjściu artysta zmarł. Był bardzo zdenerwowany i dodał, że śmierć Drabika jest dla niego zagadką. „Gdyby nie to, że pan przed operacją badał serce — powiedział mi wówczas prof. Meissner — to mógłbym powiedzieć, że zmarł on wskutek porażenia serca”. Zdanie to zrozumiałem jako pierwszą próbę przerzucenia na mnie odpowiedzialności za śmierć artysty. Zastrzegłem się wówczas, że serce przed operacją nie badałem. Prof. Meissner prosił mnie o napisanie świadectwa zgonu, lecz na to nie chciałem się zgodzić. Ostatecznie jednak musiałem ulec profesorowi. Na świadectwie ten napisałem, że s. p. Drabik zmarł na zapasie pooperacyjną.

Następnie dr. Trzebiński opowiada o akcji prasowej, jaką musiał przeprowadzić w związku z wynurzeniami prof. Meissnera w „I. K. C.” co do przyczyny śmierci artysty. Zdaniem świadka, prof. Meissner, chcąc uwolnić się od zarzutu spowodowania śmierci Drabika, przy pomocy odpowiednich wyjaśnień w „I. K. C.” chciał przerzucić odpowiedzialność na niego.

— Czy były wypadki operacji chorych bez przeprowadzenia odpowiedniego badania?

Dr. Trzebiński odpowiedział na to pytanie twierdząco, lecz nie umiał konkretnie wymienić ani jednego takiego wypadku.

— Czy zwracał się pan do p. Halskiej, prosząc ją o adres?

— Tak. Telefonowałem.

— A czy nie było wówczas mowy o sprawie prof. Meissnera oraz czy nie przysłał pan p. Halskiej.

ażeby mówiła w sądzie, że nie zdążył pan zbadać serca pacjenta?

— O sprawie mówiliśmy, lecz ja żadnych prośb nie wnosilem.

Oświadczenie dr. Trzebińskiego, które jest w sprzeczności z zeznaniami p. Halskiej, wywołuje na sali poruszenie.

— Czy mógł pan przerwać operację dlatego, że nie zbadał pan pacjenta?

Dr. Trzebiński waha się, a wreszcie mówi:

— Nie mogłem chwycić prof. Meissnera za rękę. Interwencja taka byłaby niedopuszczalna. Zresztą chirurg odpowiadał wraz z nieudanej operacji.

## DR. LOPIEŃSKI

Skolei przed sądem staje trzech lekarzy, u których zasięgał rady s. p. Drabik. Dr. Lopiński leczył artystę i podczas jednej z konsultacji stwierdził zwyrodnienie mięśnia sercowego wskutek wyjątkowo pracy nad siłą i otępienia. Artysta zwracał się o poradę również do dr. Zielińskiego, skarżąc się na silne bóle głowy, wywołujące torsje. Doktor stwierdza, że zawroty głowy pochodzą mogły nie z niedomagań serca, lecz raczej pewnych zaburzeń psychicznych.

## SENSACYJNA RELACJA

Świadek Irena Semadeni, b. asystentka prof. Meissnera, pracowała w klinice przez 6 lat. Dr. Trzebiński, stwierdza świadek, zaangażowany został na miejsce dr. Cybulskiego, który wyjechał na studia zagranicę. Do obowiązków dr. T. należało dopilnować, aby każdy pacjent, zanim będzie poddany operacji, został zbadany. P. Semadeni podaje ważne szczegóły dotyczące techniki operacyjnej prof. Meissnera oraz zwyczajów, jakie ułżyły się na klinice. Okazuje się, że prof. Meissner operował stale w jednym komplecie. Chodziło bowiem o to,

## Afera mięsna w Mysłowicach sięga aż do Wiednia

W dniu wczorajszym aresztowany został w Mysłowicach, Aron Fruchthendler, współwłaściciel firmy „Centralna Targowica” Sp. z o. o. w Mysłowicach, oraz wspólnik aresztowanego przed kilku tygodniami Kazimierz Kazonia.

Aron Fruchthendler działał równocześnie na terenie kilku firm handlujących trzodą i mięsem. Był on współwłaścicielem firmy „Bos” Sp. z o. o. w Krakowie, która zajmowała się eksportem bydła, a ostatnio i trzody chlewnej zagranicę. Działalność spółki polegała na sprzedaży pozwoleń wywozowych firmie „Marie Grossberg” — Dom Komisowy dla handlu bydłem, mięsem i tłuszczem w Wiedniu (Arenberg 16). Firma „Bos” prowadziła rachunki eksportowe w jedynych księgach wraz z firmą „Handel bydlę i rogowcizny”, która

również prowadziła podejrzaną manipulację eksportową.

Najbardziej sensacyjnym punktem tej sprawy jest fakt, że obie firmy należały do sekcji dla eksportu żywca przy polskim Związku Eksporterów Bekonów i artykułów zwierzęcych w Warszawie (Kopernika 3). Dyrektorem tej sekcji jest Jaroś. Litwinowicz, b. kierownik zlikwidowanego Syndykatu Polskich Eksporterów trzody i bydła. (Obie wymienione wyżej firmy eksportowe korzystały z usług kasy targowej w Mysłowicach, która była pododdziałem firmy „Centralna Targowica”, Sp. z o. o. w Mysłowicach).

Okazuje się, że afera mięsna warszawska — śląska — sosnowiecka zatacza coraz szersze kręgi — obejmując działy mięsnego handlu eksportowego.

## Mysłowice zagrożone przez wstrząsy podziemne

KATOWICE, 30.10. (Tel. wł.).

W ciągu ostatniego miesiąca miasto Mysłowice nawiedzone zostało czterema gwałtownymi wstrząsami podziemnymi. Wywołują one zaniepokojenie się zwalów węglowych.

## Ulewne deszcze i Niszczycielska fala na polskim wybrzeżu

GDYNIA, 29. 10. Wskutek ulewnych deszczów i nader silnej fali z kierunku północno - wschodniego oraz wysokiego stanu wody, powstały na wybrzeżu liczne uszkodzenia.

Pod Kamienną Górą w Gdyni są uszkodzone kamienne i betonowe umocnienia na przestroni 50 metr. Podmyta została promenada, uszkodzony został brzeg między umocnieniami i hotelem „Polska Riviera”. Podmyty został brzeg koło Doma Źdrojowego i uszkodzone umocnienia betonowej skarpy w pobliżu willi Englisha. Na półwyspie helskim podmyte

zostały wydmy w kilku miejscach. Najbardziej w pobliżu Chałup, gdzie urząd morski zaczął w przyśpieszonym tempie prace nad umocnieniem. W pobliżu Kuźnie od strony zatoki jest uszkodzony brzeg, wskutek czego nowozbudowana szosa została zagrożona. W Juracie, od strony morza, w niektórych miejscach fale podmyły wydmy na kilka metrów w głąb lądu, wskutek czego został zagrożony mały budynek, mieszczący pompę.

Podkreślić należy, że w porębie gdyniskim w czasie nawałnicy nie zaszła żadna wypadek z ludźmi.

## ABC SPORTOWE

### KTO POJEDZIE DO BUKARESZTU NA MECZ Z RUMUNJĄ?

Skład polskiej reprezentacji piłkarskiej na mecz z Rumunią, który odbędzie się w najbliższą niedzielę w Bukareszcie, będzie ustalony dopiero w czwartek we Lwowie po meczu treningowym pomiędzy reprezentacją Polski a lwowską Pogonią.

Polski Związek Piłki Nożnej postanowił wysłać na ten mecz do Lwowa następujących piłkarzy, spośród których wybrana zostanie reprezentacja jedna osoba.

Brankarze: Albański, Fontowicz, obrońcy: Martyna, Doniec i Michalski, pomocnicy: Kotlarczyk II, Kotlarczyk I, Dytko, Wasiewicz, napastnicy: Pisek, Matjas, Szerfke, Pazurek, Kisielński, Riesner i Smoczek.

### TERMINARZ POLSKIEGO ZWIĄZKU SZERMIERCZEGO

Kalendarz zawodów na nadchodzący sezon zimowy w sporcie szermierczym przedstawia się następująco:

17 listopada finał drużynowych mistrzostw Polski w Katowicach (Warszawianka — AZS Poznań — Politechnika KS Katowice).

24 listopada — turniej floretowy w Warszawie.

Od 27. XI — 13. XII czołowi szermierze polscy bawią będą na treningu w Budapeszcie.

14 i 15 grudnia mecz Polska — Niemcy w Warszawie.

10 stycznia 1936 roku przedolimpijska eliminacja na szable.

31. I — 2. II mistrzostwo śląskie w Katowicach.

22 II — druga eliminacja na szable w Warszawie.

29. II — floretowe mistrzostwa pań w Warszawie.

3. marca — mistrzostwa Warszawy w konkurencji męskiej.

22 marca — mistrzostwa Lwowa w szabli.

5 kwietnia — Polska — Węgry na szable w Warszawie.

2 maja — kobiece mistrzostwa Polski we Lwowie.

23 maja — trzecia eliminacja na szable.

### BOKSERZY WĘGERSCY W POLSCE

W dniu 1. grudnia bokserska drużyna budapeszteńskiego Klubu Nemzeti rozegra w Łodzi mecz z miejscowym IKP.

Ta sama drużyna w dniu 3. grudnia rywalizować będzie ze Skodą w Warszawie.

Bokserzy węgierscy przybędą w następującym składzie: Varga, Kubinyi, Szabo, Andorfer, Rito, Varady, Erdos, Askenazy, Zapior.

### POSPYLAŁY SIĘ KARY NA SZCZYPIONIARÓW

Zarząd PZGSK ukarał ostatnio szereg zawodników szczypioniar dyskwalifikacją.

M. in. dyskwalifikowani zostali: Zemięga (LKS) — 6 tygodni dyskwalifikacji jako zawodnik i pół roku jako kapitan drużyny, Klukowski (Pogoń Katowice) 3 miesiące dyskwalifikacji, Skalski (Warszawianka) 1 miesiąc, Goldstein (Makkabi Kraków) 2 miesiące, Eisner (Makkabi Kraków) 6 miesięcy jako kapitan drużyny.

Ponadto sekcja gier sportowych Makkabi krakowski ukarana została surową nagana.

Wszystkie kary liczą się od dnia 1 listopada.

### WARSZAWA — BERLIN PRZEZ RADJO

Polskie Radio transmitować będzie zakończenie meczu bokserskiego Warszawa — Berlin w dniu 1. listopada b. r. od godz. 21.20 do 22.45. Mecz odbędzie się w Berlinie.

## WIADOMOŚCI Z TORU

### Wyniki gonitw z dnia 30 października

Gon. 1. dyst. 2100 m. nagr. 1400 zł. 1) Melon, chl. Domaszewski, 2) Feniella (10), 3) zero Grisetle III, 4) Kawała (44.50), 5) Labor (28.50), wyc. Jontek. Wygr. w 2 min. 23 s. wysłany, o pół dl. Tot. 14.50, fr. 6 i 5.50 zł.

Gon. 2. dyst. 1600 m. nagr. sprzeżona 2500 zł. 1) Violetta, j. Kobitowicz, 2) Bonne Aventure (37), 3) Feniella (49), 4) Chojrak (29), 5) Sternblume (96), 6) Pilica (190.50), 7) Qui pourras? (30.50), wyc. Belle Etolle, wygr. w 1 m. 46 s. 50 o 5 dl. Tot. 27, fr. 6.50, 7 i 5.50 zł.

Gon. 3. dyst. 1600 m. nagr. 2200 zł. 1) Cezarówiec, z. Gili, 2) La Scala (36.50), 3) Igor II (14.50), 4) Nereida (16.50), 5) Monus II (86), 6) Lauma (30.50), wygr. w 1 min. 43.5 s. bardzo pewnie o półtoję dl. Tot. 30.50, franc. 16.50 i 13 zł.

Gon. 4. dyst. 1100 m. nagr. 1500 zł. 1) Hümor, z. Lipowicz, 2) Mała Hani (15.50), 3) Feczyn (48.50), 4) Janeczka (91.50), 5) Dar (54), zero Grabiec i Olinawa, wyc. Komar, Discretion, Astor, Odyssea, Lastreg, Mistrunka, Kinga Baghera, Giorgetta i Olimpiada. Wygr. w 1 min. 11.5 s. bardzo pewnie o 2 dl. Tot. 28.50, fr. 8, 7 i 10 zł.

Gon. 5. dyst. 1600 m. nagr. 1600 zł. 1) Chrysalis, chl. Jagodziński, 2) Saga (34.50), 3) Dratwa (33), 4) Gramma (35.50), 5) Kana III (28.50), 6) Japonia II (63), 7) Cecylja Renata (62), wyc. Akcept, Violetta, Fanieta i Oleńka II. Wygr. w 1 min. 46 s. w waście, o pół dlug. Tot. 12, fr. 6, 9 i 8.50 zł.

Gon. 6. dyst. 1100 m. nagr. 2100 zł. 1) Dandy, z. Dorosz, 2) Ośro (18.50), 3) Odwaga (51.50), 4) Marciatanka (27.50), wyc. Fredo, Hokej, Grand Seigneur, Harpa, Ruli i Fa-

### Utonął w Wiśle żwirnik spod Błonia

Wczoraj wyjechał kajakiem dwaj żwirnicy: Marjan Mielński i Stefan Baskiewicz, zamieszkali we wsi Mężynek, w powiecie Błonińskim. Obydwoj żwirnicy zamierzali dopłynąć do swych łodzi stojących na Wiśle, w pobliżu Błonia.

Położenie mostu kolejowego silna fala zalała kajak i Marjan Mielński, będący w ciężkim kołuchu utonął. Baskiewicz zdołał z trudem dopłynąć do brzo-

## Kuzyn „Krwawego Wiktora” aresztowany przez policję

Energiczne dochodzenie policji, prowadzone w związku z zuchwałą włamaniem do kasy gminnej we wsi Konary, zakończyło się wreszcie schwytaniem głównego kłasiarza.

Patrol policyjny natknął się w lesie pod wsią Zelechów na osobnika, który wyjmował z dziupli zamka. Osobnika aresztowano i poddano przesłuchaniu. Okazało się, że jest to Józef Zieliński, mieszkaniec Zelechowa, brat stryjeczny groźnego bandyty — „Krwawego Wiktora”. Zieliński nie chciał się przyznać do swego udziału we włamaniu i odmawiał jakiegokolwiek informacyj o swych współnikach.

## Zonobójstwo w zagrodzie pod Radzyminem

Tragiczny wypadek zdarzył się wczoraj we wsi Anastazów, pod Radzyminem. W zagrodzie Aleksandra Bieńka, w czasie sprządek z żoną Marią wynikiem potężnej młotówkami awantury. W pewnej chwili silnie zdenerwowany Bieńka zasygnalizował grądem kul rewolwerowych. Ranną przewieźiono do szpitala.

## Nowe biuro bookmacherów wykryte na ul. Chmielnej

Patrol policyjny zlikwidował biuro bookmacherskie w mieszkaniu Hersza Engelschera przy ul. Chłodniej 48. Prawą ręką bookmacherską był Mojżesz Nożyk (Pańska 15), którego głównym zadaniem było wyszukiwanie graczy i kierowanie ich do biura Engelschera. W czasie rewizji znaleziono lewitę, blozki, programy i gotówkę. Engelschera Nożyka pociągnięto do odpowiedzialności karnej.

## Pudelka bez zapalek sprzedawał inwalida wojenny

Na ulicznym sprzedawcy papierosów i zapalek, Piotra Dobrowolskiego (Dziwna 74), posiadającego budkę z papierosami na rogu ul. Długiej i Miodowej, napływały od dłuższego czasu skargi na sprzedaż niepełnych pudełek zapalek.

Wczoraj kontrolerzy, delegowani przez monopol zapalniczy przeprowadzili rewizję i znaleźli kilkadziesiąt pudełek z papierosami i pudełek z zapalniczkami. Dobrowolskiego pociągnięto do odpowiedzialności karnej.



# Cień chińskiego smoka

Jak Wang podarował oczy ukochanej kobiety

Ktoś kiedyś powiedział, że najpiękniejszymi kobietami na świecie są skośnookie Chinki. Być może, że było to słuszne. Może nawet naprawdę słuszne, gdyż skośnookie córki krainy smoka posiadają niezrównany czar, którego naśladować nie potrafiłaby żadna kobieta. Dzisiejsze Chinki zachowują po swoich babkach, a nawet i matkach ów pelen dziwnego wdzięku chód — przyrównywany przez poetów chińskich do ruchu lilij, chwiejącej się na wietrze.

Współczesne dziewczęta chińskie nie mają już krępowanych stóp, ale chodzą również lekko i z jakimś przymilnym wdziękiem kobiet dawnego pokolenia. A poza tym — pozbawione tajemniczego uroku, który sprawia, że ludzie szaleją dla nich z miłości. Może pochodzi to stąd, że kobiety chińskie wychowywane są od dzieciństwa jako wspaniałe obiekty miłości. To są kobiety, które umieją wzbudzić i podtrzymać uczucie. Na cóż kształcą je od dziecięcych lat we wdzięcznych ruchach, na cóż uczą je uśmiechać się, na cóż uczą się śpiewać i recytować stare poematy? Na to, aby potrafiły dać miłość lub jej złudę w sposób piękny i wytwórny.

Nie trzeba jednak przypuszczać, że jest to jakieś wyrafowanie. Chinki potrafią być wzorowymi żonami i matkami i potrafią kochać wiernie i do śmierci.

## ZDRADA I KARA

Chinka gotowa jest poświęcić życie dla człowieka ukochanego. Bieda jednak, jeśli na miłość padnie chociaż cień zdrady. Chińczycy są niesłychanie zazdrośni i potrafią mścić się okrutnie.

Przed rokiem, w mieście Czunking, liczącym milion mieszkańców, w mieście leżącym nad rzeką Jang - Tse Kiang, studiował na uniwersytecie filozofię pewien młody Chińczyk. Codziennie udawał się na przedziałkę i pewnego dnia w alei nadbrzeżnej ujrzał lektykę, w której spoczywała cudowna kobieta. Zakochał się w niej do szaleństwa i od tego czasu, ilekroć raz usłyszał zdaleka krzyk niewolników niosących palankin, biegł na jej spotkanie i wzrokiem, w którym malowała się miłość, śledził uroczę zjawisko.

Następnie zaczął zdaleka towarzyszyć palankinowi i któregoś dnia odważył się dojść aż do wrót pałacu, które zamknęły się za

skośnooką boginią. Po powrocie do domu, zastał u siebie wysłannika gubernatora miasta, który w imieniu swego zwierzchnika prosił młodzieńca o odwiedzenie ekscelencji. Jak zaznaczył wysłannik, gubernator spodziewał się, że student pomoże mu wyjaśnić niektóre trudniejsze myśli w księgach znakomitych mędrców chińskich. Jakież było zdumienie młodzieńca, kiedy zaprowadzony został do tych samych wrót, za którymi zniknęła jego ukochana, a nieznajoma. Gubernator przyjął go nader uprzejmie. Poczęstował herbatą, a po dwóch godzinach student opuścił apartamenty oczarowany przyjęciem. Kiedy jednakże znalazł się na podwórzu pałacowym, rzucił się na niego trzech żołnierzy, z których jeden trzymał olbrzymią szablę. Student ostatnie spojrzenie na okno chodzące na podwórze i ujrzał niem bladą, lecz uśmiechniętą twarz swej uwielbianej nieznajomej, a za nią wykrzywną grymasem maskę gubernatora.

Studentowi ścięto głowę. A nazajutrz po mieście rozeszła się wieść, że gubernator wezwał przed swe oblicze wszystkie dziewczęta swoich konkubin, a między nimi i bohaterkę tragicznego a niespełnionego romansu. Następnie rozkazał im stanąć przed sobą równo w szeregu, tak jakby miał wybrać jedną z nich, poczem kazał im się odwrócić twarzą do ściany i zastrzelił kolejno jedną po drugiej celnymi strzałami rewolwerowymi.

Kiedy potem w mieście Czunking cudzoziemcy ze zgrozą roztrząsali okrutny czyn gubernatora, tuziemcy odpowiadali im wzruszeniem ramion.

— Cóż, przecież kochał ją do szaleństwa i był o nią zazdrosny. A oni, ci dwójce, ponieśli śmierć najpiękniejszą na świecie, w tem stadum miłości, w którym jest tylko marzenie, bez goryczy.

## DYPLOMATY I CHINKA.

Niemniej tragiczna jest historia miłości pewnego sekretarza ambasady jednego z mocarstw europejskich. Sekretarz ów był w zażyłej przyjaźni z pewnym młodym i wykształconym dygnitarzem chińskim. Europejczyk odwiedzał często syna krainy smoka i spędzał długie godziny na dyskusjach filozoficznych. Pewnego popołudnia dyplomata zapukawszy do drzwi przyjaciela, nie zastał go w domu, ale zastał zato uroczę zjawisko, piękną młodą Chinkę, smukłą i kształtną, o doskonale owalnej twarzy i najbardziej czarującym uśmiechu. Czarne, migdałowe oczy kobiety, miały wyraz niesłychanej słodyczy. Wyjaśniła mu łamaną angielszczyzną, że jego przyjaciel jest nieobecny, a dyplomata oczarowany niezwykłym zjawiskiem, wszedł do salonu i rozpoczął z nią rozmowę. Jej każdy gest, jej każde słowo było ucieleśnieniem wdzięku.

Miłą pogawędkę przerwało przybycie pana domu. Był wyraźnie niezadowolony. Wypowiadałszy parę ostrych słów, schwył

dziewczynę za rękę i kazał oddać się jej. Przedtem jednakże dyplomata zdołał dowiedzieć się od pięknej Chinki, że chętnie opuściłaby pałac swego chińskiego pana i że poszłaby w świat z cudzoziemcem.

Od tego czasu ilekroć razy sekretarz odwiedzał swego przyjaciela, nigdy nie mógł go zastać, drzwi jego domu były zamknięte, a służba mówiła, że pan wyjechał w podróż. Młody człowiek nie mógł jednakże zapomnieć widoku cudownej dziewczyny i tęsknił do niej bezustannie. Wreszcie przyjaciel powrócił i znów rozpoczął się odwiedziny Europejczyka u jego chińskiego przyjaciela. Ten orjentując się w uczuciu dyplomaty, igrał z nim jak kot z myszą. Nieszczęśliwy człowiek, nie mogąc sobie dać rady, postanowił wreszcie opuścić swoją placówkę i powrócić do Europy. Oznajmił to swemu przyjacielowi podczas jednej z wizyt, kiedy przypadkowo znów ujrzał przyjaciółkę Chińczyka. Tego właśnie ostatniego wieczora, kiedy Chińczyk częstował go papierosem, zwrócił uwagę na jego wspaniałą złotą papierosnicę, wykonaną w sposób nadzwyczaj misterny. Wyraził swój zachwyt, a Chińczyk dodał z dziwnym uśmiechem.

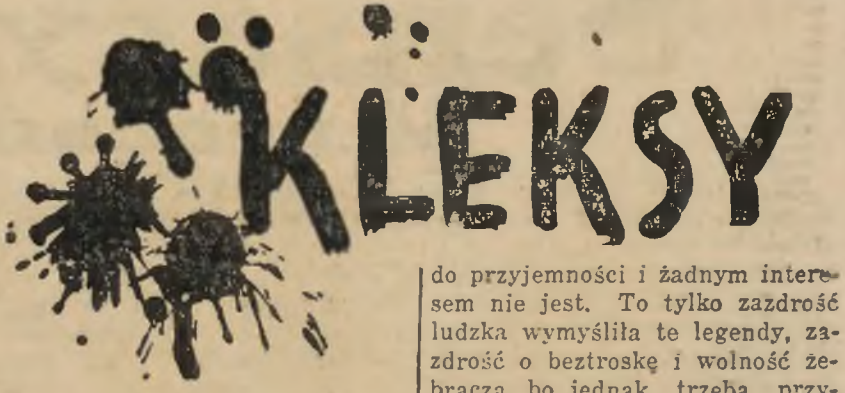
— Drogi przyjacielu, ciesz się, że potrafisz ocenić piękno chińskich drobiazgów.

Nazajutrz odpływał okręt. Dyplomata oczekiwał na swego przyjaciela, który miał przyjechać go pożegnać. W ostatniej chwili jednak zamiast Chińczyka przybył jego sługa, który wręczył mu niewielki pakietek i list. Zajęty rozmową ze znajomym dyplomata schował machinalnie jedno i drugie do kieszeni. Dopiero później, kiedy statek płynął po meandrach żółtowodnej rzeki Pei-Ho, mimowoli dotykając kieszeni przypomniał sobie o liście i paczce. List był treści następującej:

„Drogi przyjacielu! Nie mogę przyjechać, aby Cię pożegnać, ale posyłam Ci to, co najbardziej ukochałeś w Chinach. Dziękuję.“ Podpisane było Wang.

Rozwijając pakiet sekretarza ambasady znalazł w nim owe złociście etui, którym się tak zachwycił. Papierosnica przewiązana była ponsowym jedwabnym sznurkiem. Rozwiązał sznurek i kiedy odeskoczyło wieczko, znalazł w środku ociekającą krwią oczy Chinki, którą spotkał u Wangu.

Tak zapłacił Wang Chińczyk za zdradę.



## Walka z żebractwem

Co skłania ludzi do dawania jałmużny żebrakom?

Przedewszystkiem mistyczny strach: — Może i ja będę zmuszony żebrać na stare lata? — myśli sobie elegancko ubrany przechodzień widząc wynędzniałą postać w łachmanach i zdjętą litością nad samym sobą dając żebrakowi jałmużnę.

Drugi powód to najczęściej namiętność żebraka od którego przechodzień może się wykupić za cenę miedziaka.

O żebrakach krążą nieraz dziwne legendy.

— Pamiętacie tego staruszka z placu Napoleona? — opowiadają sobie ludzie po jego zgonie — podobno ten starzec, który grał na skrzypcach zostawił po śmierci kamienicę i pół miliona dolarów. Podwójne życie prowadził, w dzień stał na mrozie i żebrał, a w nocy przebiegał się we frak i szedł na dancing do Colombiny i stawał facetem szampa. Ano zmarło się biedakowi, niech mu ziemia lekka będzie.

Albo ta baba z dzieckiem. Nie wiercie jej, to dziecko jest pożyczone dla wzbudzenia litości u ojców i matek. Po skończeniu urzędowaniu baba odkłada dziecko do kołyski a sama rozbija się po ulicach zielonym Packardem.

Nie wierzę w te kłechdy, bądź co bądź siedzenie na słoicie z pożyczonym dzieckiem nie należy

do przyjemności i żadnym interesem nie jest. To tylko zazdrość ludzka wymyśliła te legendy, zazdrość o beztroskę i wolność żebracza, bo jednak trzeba przyznać, że zawód żebraka ma swoje dobre strony, pomyślcie państwo: żadnych zabiegów, komorników, żadnych podatków, sekwestratorów, kłopotów, wydatków, nietylko jedna nędza. Wyrażna pozycja też wiele znaczy.

Obecnie mamy tydzień przeciwebraczy. Zamiast dawania jałmużny żebrakom wręcza się datki eleganckim ludziom, którzy te pieniądze gdzieś tam sprawiedliwie rozdzielą.

Powstaną domy żebracze, może nawet cała kolonia, w której żebracy będą się licytować w wysięgu pracy.

Kto wie, czy z czasem zawód ten nie stanie się nawet zaszczytnym.

Mojem zdaniem należałoby jednak zrobić inaczej.

Poproszę M. S. Z. powinien zbierać wszystkich żebraków i wręczyć im zagraniczne paszporty.

Niech sobie idą żebrać na Riwierę. Łagodny klimat tego kraju usuwa troskę o dach nad głową, a mnogość ludzi bogatych zapewnia obfite dochody.

Podróż odbyłaby dziady piechotą, żebrząc po drogach i w miastach leżących na tej pięknej trasie.

Zanim zacząłem pisać ten feljton odwiedził mnie jakiś żebrak, chciałem odprawić go z niczem, ale powiedział, że zbiera składki na walkę z żebractwem. Musiałem mu dać pięć groszy. Trudno, trzeba raz skończyć z tą plagą.

Jur.

## Kto najwięcej pije?

Cyfry Międzynar. Biura do Walki z Alkoholizmem

Międzynarodowe Biuro do Walki z Alkoholizmem opublikowało w tych dniach interesującą statystykę, wykazującą konsumpcję wina i piwa.

Tak więc w ojczyźnie wina — we Francji, wypada na głowę każdego mieszkańca przeciętnie 100 litrów wypitego wina. Następne miejsca zajmują: Grecja, Włochy, Hiszpania i Szwajcaria, w których to państwach cyfry

spożycia wina wynoszą od 50 do 95 litrów na mieszkańca rocznie.

W Bułgarii, na Węgrzech i w Austrii — spożycie jest mniejsze, gdyż tamtejsi obywatele spijają od 15 do 45 litrów na głowę. Jeszcze mniej wina pije się w Niemczech, Belgii i Czechosłowacji, gdzie spożycie waha się od 4 do 5 litrów rocznie.

Ale za to wbrew wszelkim pozorom i legendom o piwoszach niemieckich — pierwsze miejsce, jeśli chodzi o spożycie piwa, zajmuje Belgja, w której wypada na poszczególnego mieszkańca, ponad 100 litrów rocznie. Drugie miejsce dopiero zajmują Niemcy, gdzie spożycie wynosi ponad 75 litrów na głowę, w Anglii zaś i Czechosłowacji obywatel wypija przeciętnie od 70 do 75 litrów piwa rocznie.

Ponadto, jeśli chodzi o spożycie innego rodzaju napitków, jak likierów, wódek i koniaków, to pierwsze miejsce zajmuje pod tym względem Francja, gdyż przeciętnie każdy mieszkaniec wypija 20 litrów rocznie najróżnorodniejszych trunków zawierających alkohol.

## Szczęśliwi robotnicy

Prasa zagraniczna donosi o nieźwłoskich zarobkach robotników włoskich, którzy zatrudnieni są na terenie włoskich kolonii w Afryce. Zarobione tam kwoty robotnicy przesyłają swym rodzinom, a suma przesyłek pieniężnych z Afryki do Italii wyniosła w miesiącu października, ni mniej ni więcej tylko 9 milionów i 400 tysięcy lirów.

Poczynając od kwietnia, aż do dni ostatnich, sumy przesłane przez robotników rodzinom wynoszą 36 milionów i 800 tysięcy lirów.

FRANCIS DE CROISSET

63)

## DAMA z MALAKKI

POWIEŚĆ

AUTORYZOWANY PRZEKŁAD M. WANKOWICZOWEJ.

— Moja mała, proszę mi nie przerywać. Za chwilę poproszę i panią o informację. Naturalnie, że to pisał sultan — stwierdziła lady Brandmore. — Popatrz Muriel. Więc dostawisz ten list ta... — chciała powiedzieć: ta nieszcześna kobieta — pańska żona wyjechała.

— Tak należy przypuszczać, Ekscelencjo.

— Czy mogę zadać jedno pytanie — błagalnie prosiła Mabel.

— Owszem. Jakież?

Mabel zwróciła się do Herberta.

— O której żona pańska otrzymała ten list?

— O czwartej.

— No, więc widziecie! — zawołała Mabel. — Przyśięgam Waszej Ekscelencji — zwróciła się do lady Brandmore — że o w pół do piątej Audrey zachowywała się zupełnie spokojnie. To nie list, to moja przeklęta gafa spowodowała całą katastrofę.

— Jaka „gafa“? — spytała lady Brandmore.

Wilford pospiesznie trącił nogę Mabel: zapóźno! Trzeba było mówić dalej.

— O w pół do piątej, czyli w pół godziny po otrzymaniu listu, Audrey nietylko nie myślała o ucieczce, ale niepokoiła się o męża, nie wiedząc dokąd poszedł.

— No i co dalej? — spytała lady Brandmore.

— Właśnie... Po południu chciałam odwiedzić Waszą Ekscelencję i spotkałam tu Florence, która mi oznajmiła, że nie przyjmuje pani nikogo prócz Herberta. Wi-

działam, jak wchodził tu. Wiedziałam, że prosił telefonicznie o audjencję i powiedziałam to Audrey.

— I co dalej?

— Miałam wrażenie, że... wydało mi się... słowem była niesłychanie tem poruszona...

— Doprawdy?

— Zerwała się z miejsca biała z gniewu...

— Biała z gniewu, doprawdy?

Mabel brnęła coraz głębiej: gafa następowała po gafe. Wilford, chcąc ją wyratować rzucił się w wir walki.

— Nie o to chodzi, Wasza Ekscelencjo. Mabel jest onieśmielona i źle się wyraża. Wróciwszy do domu opowiedziała mi wszystko. Odniosła wrażenie, że doktor obiecał Audrey nie zdradzić nikomu jej zwierzeń, do których nic ją nie zmuszało. Czy było tak? — spytał patrząc prosto w oczy Carterowi.

— Nie przypominam sobie — odparł Herbert.

Zapadło lodowate milczenie. Siostry zamieniły ironiczne spojrzenie.

— Nie widzę, moja droga, do czego to wszystko zmierzają — zwróciła się lady Brandmore do Mabel. — Jeśli nawet doktor obiecał żonie coś podobnego, w jaki sposób mogła to obiecać polepszyć sytuację, jakiego Carterowej? Bo przecież nie może pani myśleć poważnie, że fakt zasięgnięcia mojej rady, zdecydował doktorową do wyjazdu do swego... do sultana.

— Jestem pewna, proszę pani, że nie pojechała do niego i że nie jest jego kochanką. Herbercie, trzeba ją szukać, odnaleźć...

— Wcale mi na tem nie zależy — odparł lodowatym tonem Herbert.

Mabel chciała coś odpowiedzieć, ale mąż trącił ją łokciem.

— Bezcelowe — szepnęła.

Ale nie nie zdołałoby wstrzymać Mabel.

— Dam Waszej Ekscelencji dowód niewinności Au-

drey. Kiedy ją spytałam, czy przyjdzie tu jutro na posiedzenie komitetu, dwukrotnie odpowiedziała mi, że przyjdzie. Gdyby naprawdę była winna nie mówiłaby tego.

— Jeśli pani zdoła jeszcze dziś wieczór odnaleźć panią Carterową — mówiła bardzo powoli lady Brandmore — niech pani jej powie, żeby nie przychodziła jutro na posiedzenie komitetu. To najlepsza rada, jakiej pani może jej udzielić. Doktorze — zwróciła się do Herberta, — pan będzie łaskaw zostać jeszcze chwilę.

— Wyrok zapadł — szepnęła Patryk do Mabel, wychodząc z pałacu.

— Za wszelką cenę trzeba ją odnaleźć — odparła. — W Rahajangu niema znów tyle hoteli!

Ale w żadnym hotelu europejskim nie było Audrey Carterowej.

Lady Brandmore zwoływała zwykle plenarne posiedzenie komitetu osiem dni przed dorocznymi uroczystościami, to znaczy przed wiosennym balem i wentą doroczną, odbywającą się w okresie świąt Bożego Narodzenia. Posiedzenie zaczynało się punktualnie o dziesiętej. Gromadziły się na niem wszystkie panie, mające jakiegokolwiek znaczenie w kolonii angielskiej. Mabel w oczekiwaniu telefonu od Audrey wyszła z domu dopiero o kwadrans przed dziesiątą. Ublagala Patrika, by pilnował o tej godzinie bramy pałacowej, w razie gdyby Audrey miała nieostrożność zjawienia się tu. Robert ze swej strony puścił się w ruch. Możliwym było, że Audrey zajęła do któregoś z hoteli na przedmieściu. Miał ją odnaleźć i poinformować o wszystkim.

Mabel szalała z niepokojem.

— Może się jej przydarzyło jakie nieszczęście? — mówiła do męża.

(C. d. n.).

## Ceny ogłoszeń:

za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpal-ty (na wszystkich stronach po 6 szpalt): na 1-iej stronie—1 zł., w tekście (wśród artykułów) — 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr., na ostatniej stronie — 60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł., opisy specjalne — 3 zł., leka-skie — 30 gr. Nekrologia po 30 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz. duże litery w ogłoszeniach „drobnych“ liczy się za oddzielne wyrazy, a tusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznacza się cyfrą (N.), a komunika-ty i wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Wydział ogłoszeń: Zgoda 1, tel. 691-56 — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz.